

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo - Cena 50 lir

TRST, nedelja, 20. novembra 1966

Leto XXII. - Št. 268 (6555)

Pomoč za poplavljenice

Strahotna naravna nesreča, ki je prizadela velika področja Italije, je povsem upravičeno sprožila tudi val vprašanj o odgovornosti, obsežno akcijo za takojšnjo pomoč in v drugi fazi ukrepe za zacetitev raz, ki ne morejo iti na breme samo prizadetih temveč celotnega državnega organizma.

Kaj kmalu se je izkazalo, da je katastrofa res imela značaj ujm, vendar pa da ne gre samo za to, temveč za posledice dolgotrajnega zanemarjanja ustreznih ukrepov. Strokovnjaki so ugotovili, da se ravnanje bran pred povodnjem že v gorah za gozdovi in tu grede krivde za stotletja nazaj, ko so brezobzirno izsekavali gozdove ter spreminjali gorske predele v puščavo. Pa tudi v zadnjem razdobju ni bilo storjenega nič konkretnega, da bi se stanje popravilo in kljub številnim zakonom se obseg gozdnih površin celo manjša. Kritike v tej zvezi so sedaj prisle na drveni red z raznih strani in med njimi tudi s strani vrhovnega sveta za javna dela, ki je najvišji tehnični organ in ki je ugotovil, da se je v zadnjih štirinajstih letih napravila komaj tretina del, ki so bila programirana in ki tudi v programu samem niso bila zadostna. Tako strahotno obseg poplav torej ni samo posledica visjih sil, temveč tudi rezanja gozda za nujne potrebe, kar bo treba sedaj plačati mnogo dražje, kot bi bili potrebni izdatki za ureditev režima voda, pozgodovanje itd.

Nič manj ostre polemike se tudi niso vnele glede pomoči prizadetim poplavljenim področjem, pri čemer je znano, da radikalno-republikansko usmerjeni tednik «Espresso» odkrito obtožuje oblasti nesposobnosti in dezorganizacije. Po teh vesteh je prišlo do klasičnega primera, ko so vojaki, gasilci, občinske uprave in predvsem državljani storiли vse, da se škoda omeji in da se omeji število človeških ter drugih žrtev, med centralnimi oblastmi pa je bila odkrita zmeda in nesodelovanje. List utemeljeno piše, da se še nikoli ni videlo, da bi kak prefekt ubogal generala, še manj pa da bi se general podredil ukazom prefekta. In to je bil primer Firence, kjer so obtožbe še hujše, čes da prefektura ni hotela pravočasno sprožiti «poplaha», da se javnost ne bi opomela razburjenja.

Zato je tudi razumljivo, da so se sprožile ostre debate, ko je predsednik vlada Moro pooblaščen o pomoči v senatu in kasneje v poslanski zbornici in navedel izredni obseg ukrepov za pomoč v okviru načrtov za civilno zaščito prebivalstva in med drugim ugotovil, da je pri tem delu sodelovalo med gasilci, policijo, vojsko, karabinjerji in drugimi oddelki v celoti nad 120.000 moč.

Najdalje in tudi najbolj zapletene razprave pa so se vnele tudi o tem, kako je treba v okviru vsedravnega solidarnosti pomagati prizadetim krajev.

Vlada je pretekli teden izdala en sam zakonski odlok, ki obsega vrsto ukrepov za pomoč, istočasno pa tudi vrsto ukrepov, da se dobijo primerne denarna sredstva. Na osnovi tega odloka lahko sodimo, da je vlada ocenila celotno škodo na okoli tisoč milijard lir, kar se znatno razlikuje od drugih ocen, ki so vse bistveno bolj pesimistične in ki vse govorijo o mnogo višjih izdatkih. Pri tem pa so bili vladni organi oprezní in so opozorili, da je škoda zelo težko sedaj točno oceniti in da se mogoča presenečenja. Na tej osnovi je vlada nakazala z odlokom okoli 500 milijard lir, od česar bo šla večina za

obnovev porušjenih javnih naprav (cest, mostov, šol, bolnišnic itd.), dober del v pomoč kmetijstvu, znatne vsote pa so nakazane za podporo delavcem, industriji, obrti itd.

Zanimivo je, da ta del vladnega zakonskega odloka ni narejen na večje nasprotovanje in se z njim, razen nekaterih obrobnejših pripomb, v bistvu vsi strinjajo. Povsem drugače pa je glede zbiranja sredstev.

Vlada je posegla po treh oblikah: zvišala je za 10 lir cenno bencina, za 10 odstotkov vse neposredne davke brez izjem in končno je odzvela IRI in drugim državnim podjetjem 100 milijard lir že zbranih posojil. To posojilo je spremenilo v obligacije za prihodnje leto in ga bo takoj uporabila za prve ukrepe za pomoč. Utemeljitev pravi, da so bila nujno potrebna takojšnja sredstva in da je bilo to najbolj praktičen način, da se brez motenj za proizvodnjo ta sredstva zberejo.

Zanimivo je, da so ocene tega vladnega ukrepa zelo različne in to tudi s strani krogov, od katerih tega ne bi pričakovali.

Fredaavnik levice v združenju FSI-PSDI Lombardij je te ukrepe ocenil pozitivno, čes da je v bistvu za uravnotežene ukrepe, in torej za izkazuje in realizacijo primernih ukrepov, da se ne porušijo gospodarski mehanizem in da se bremenja splošne škode ustrezno preloži na vleča vseh.

Komunisti so drugega mnenja in ugotavljajo, da je vlada posegla po klasičnih sredstvih, ki prizadenejo v prvi vrsti delovne ljudi. Zato so predlagali javno posojilo, ki bi po njih priporočili moralo biti obsežno obsežnejše, proučitev celotnega petletnega načrta in tako dalje.

Nepričakovani lapid »za prišel s strani PRI. Govor La Malfa je parlamentu je bil po vsebini in po tonu bolj poben opoziciji, kot pripadniku vladne koalicije. La Malfa je predvsem ugotovil, da se ni nikoli vodila resna politika »dohodkov«, da so se čezmerno trošila sredstva ne odzraje na realni položaj Italije. Tokrat so izbrali za zbiranje potrebnih sredstev nediskriminirane načine, ki bodo v prvi vrsti zvišali proizvodne stroške in ki bodo šli v breme delovnih ljudi. Tak je v celoti primer zvišanja pristojbin na bencin, v znatni meri rediskriminirano zvišanje neposrednih davkov, kot tudi odzvem sredstev IRI. Zato je La Malfa hteval, da se udari predvsem po večjem kapitalu in po višjih dohodkih, in je govoril o enoletni izredni davščini za dohodke nad šest milijonov lir letno.

Polemika se še vedno nadaljuje in ne bo tako kmalu zaključena, saj je obseg nesreče izreden in bodo posledice še dolgo časa občutene. Nedvomno gre za zapletena vprašanja in za številne krivde, pri čemer pa ne moremo vsega naprti sedanjim vladam, saj gre za krivde, ki imajo korenine v daljni preteklosti pa tudi za sisteme, ki se je ustvaril v razdobju po drugi svetovni vojni.

Vendar pa je vedno, da je tudi ta katastrofa dokazala dve bistveni resnici. V izjemnih primerih so učinkoviti ti isti organizmi, ki so najbolj povezani z ljudmi, še vedno, kljub moderni tehniki, je odlična ljudska solidarnost. Da na takih izjemnih primerov ne bo, ali jih bo čim manj in bodo v najmanjši meri izjemni, je potrebna politika dolgoročnega načrtovanja in reševanja bistvenih naspotij, ne oziraje se na interese zasebnikov, temveč predvse v interesu celotne skupnosti.

Vse poplavljenno področje ob delti reke Pad je sedaj spremenjeno v veliko laguno

Nadaljuje se odseljevanje še zadnjih prebivalcev - Včeraj se je morje nekoliko umirilo in je posijalo sonce - Z vso naglico popravljajo porušene nasipe - Benetke so ostale brez glavne obrambe pred navalom morja - Sindikati v Firencih zahtevajo ukrepe v korist prizadetih delavcev

ROVIGO, 19. — Poplava na področju Polesine sledi sedaj plimam in osekam morja. Vse poplavljenno področje je postalo velika laguna, po kateri vozijo amfibijska vozila gasilcev, splavi vajakov in motorni čolni tamkajšnjih prebivalcev, ki prihajajo in odhajajo natovorjeni z vsakovrstnimi predmeti. Počasni izpraznjuje hiše, potem ko so izpraznili skladišča, katerim so dali prednost. Potapljači še dalje iščejo živino, ki je utonila, ker je ostala privezana v hlevih. Vsa ta trupla potem razkužijo z živim apnom in jih nato zagrebejo.

Na laguni so tudi čolni tistih, ki niso hoteli popolnoma zapustiti svoje zemlje ter odhajajo po živih in vozijo na varno razne predmete. Poleg tega skušajo na hraniti tisto malo živine, ki se je rešila na nekem manjšem nasipu, ki je postal majhen otok. Eden od teh otokov je popolnoma pokrit s tisoči puranov, ki so vsi sestradani in se med seboj žrejo. Spocetka jih je bilo 120.000, sedaj pa jih je manj kakor polovica.

Mnogo laže kakor domača živina so se rešile divje živali. Neki potapljač je povedal, da je bila prvič dva vola polna kač in miši, ki so zbežale iz poplavljenih luknj. Kače, ki so se utrudile, so se ovijale okoli dreves, da se odpočijejo. Videti je bilo tudi mnogo zajcev in kuncev, ki so od časa do časa počivali na senikih in celo na strehah.

Begunice polagoma razmeščajo v raznih zbirnih središčih. Med njimi vlada velika apatija, saj so navajeni, da jim voda od časa do časa uniči vse imetje. Toda po vsaki poplavi se marsikdo ne vrne več na svojo zemljo.

Po 48 urah slabega vremena je bilo danes na tem področju jasno. Veter je nekoliko poenoljal in tudi morje se počasi umirja. Še dalje utrjuje nasip Cerlin, ki brani nekateri vasi. Delo se je obnovilo tudi pri utrjevanju glavnega nasipa v bližini Scardovari. Prav tako se je zopet začelo delo za utrjevanje nasipa v Valle Ripiego, ki je včeraj popustil in voda je poplavlila drugih dva tisoč hektarov zemlje. Ves dan so s poplavljenega področja odvažali ljudi, ki niso utegnili pravočasno zbežati.

BENETKE, 19. — Predsednik republike Saragat je prišel davi v Benetke. Z njim je prišel tudi predsednik vlade Moro. Oba sta odšla na prefekturo, kjer je Moro v svojem govoru govoril o ukrepih vlade za poplavljenno področje. Za njim je Saragat poudaril, da je prišel v Benetke, da s svojo navzočnostjo izpriča solidarnost vse države do tega mesta. Govoril je zatem o krajih, ki jih je obiskal in o velikem razdejnanju ter je poudaril, da je nanj napravil velik vtis pogum tamkajšnjega prebivalstva. Pohvalil je zatem gasilce, karabinjerje, vojske in druge, ki so sodelovali pri reševanju krajev. Še posebej pa je pohvalil prebivalstvo in delavce tega področja in dejal, da so bili v vzgled za vso Italijo. Na koncu je govoril o ukrepih za pomoč in poudaril, da je sedaj potrebno, da bo ta pomoč nagla.

pravočasna, da se preprečijo vsa birokratska zavlačevanja, čeprav je potrebna skrb pri razdeljevanju, da se preprečijo nerednosti.

Saragat in Moro sta se pozneje sestala na prefekturi z beneskim patriarhom kardinalom Urbanjem. Saragat se je tu pogovarjal tudi s predstavniki pokrajinskih oblasti in je nato ločeno sprejel predstavnike industrije, trgovcev, obrtnikov in župane 22 občin, ki so bile prizadete.

Takoj nato sta Saragat in Moro odšla na otok Pellestrina, ki je bil najhujše prizadet. Otok je važen v sistemu obrambe Benetk pred morjem. Tako imenovani »murazzi« so bili tu hudo poškodovani. Mnogo prebivalcev je moralo zapustiti otok. Ljudje se bali novih navalov morja, ker bi sedaj bilo še hujše zaradi poškodovanih obrambnih zidov. Obrambni zidovi, ki so jih zgradili v času beneske republike, so do danes vzdržali, toda sedaj ne zadostujejo več, ker so bili močno poškodovani in ker postaja tu počasi vedno bolj plitvo.

Končno si je predsednik republike 70 odstotno. Električni tok je nato odpotoval s postaje Santa Lucia s posebnim vlakom v Rim. Predsednik vlade Moro pa je odpotoval v Treviso, da si ogleda tankajšnja prizadeta področja.

V dolinah ob Dolomitih je bil danes sončen dan. Prebivalstvo, ki ga je povodenj zelo hudo prizadela, je neprepuščalo na delu, da od strani vsaj najhujše posledice povodnji. Toda zelo primanjkuje mehaniziranih sredstev za ureditev nasipov hudournikov in da se zagotovi reden odtok vode. Prebivalstvo potrebuje vsakršne peči, odeje, ruhe in ležišča. Še vedno so osamljeni nekateri kraji, v katere prevzajo helikopteri in z helikopteri.

FIRENCE, 19. — Čeprav se počasi stanje, kar se tiče čiščenja ulic, boljša, vendar pa je stanje na splošno še vedno slabo. Pitna voda manjka v vseh hišah, kjer je bilo mesto poplavljenno, in tudi v številnih drugih. Telefoni delujejo 70 odstotkov. Električni tok je pogostoma prekinjen zaradi kratkih stikov.

Poleg tega pa so se mnogi prebivalci lotili čiščenja kleti in prtičnih stanovanj, pri čemer mečejo blato in vse pokvarjene predmete na ulice, tako da se zdi, kakor da čiščenje ulic zelo počasi napreduje. Številne skupine, ki so bile zaposlene pri čiščenju ulic, so že zapustile mesto, in tako nastaja nov pereč problem.

Občinski nameščenci so začeli danes znova postavljati prometne znake po ulicah in zopet delujejo tudi nekateri semafori. Danes popoldne so odprli tudi nekatere kinematografe.

Glavni svet zveze sindikatov v Firencih je zahteval nadaljnje ukrepe, da se delavcem nadomestijo izguba mezd. Zlasti zahtevajo, naj se prispevki spopolnijo v blaginje raztegnjene tudi na trgovski in obrtniški sektor. Dalje zahtevajo takojšnjo namestitve družin, ki so ostale brez strehe. Poskrbi naj se za hitro zidavo hiš v okviru GESCAL in takojšnjo uporabo skladišč, ki jih je že dobil avtonomni zavod za ljudske hiše. Plača naj se odškodnina delavcem iz skladišč, ki so nastali z zbiranjem, ki so jih organizirale sindikalne zveze.

V Rimu je glavno ravnanje javne varnosti objavilo seznam žrtev povodnj, ki so jih ugotovili do 12. ure 19. novembra. Iz seznama izhaja, da je bilo 112 mrtvih in šest pogrešanih. To so seveda uradni podatki, čeprav se v zvezi govorijo, da je bilo mnogo mrtvih mnogo več. Mnogo ljudi je umrlo pozneje zaradi posledic povodnj.

Tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o slabem vremenu. Na področju Avellina so zaradi neprestanega deževja nastali vodni tokovi, ki ogrožajo bližnja področja. V Abrucih še dalje sneži in termometer je padel več stopinj pod ničlo. Slabo vreme je zajelo tudi vse ozemlje pokrajine Cosenza; v vrhovih divjajo snežni viharji. V Cosenzi neprestano dežuje že štirideset ur in vodni tokovi se nevarno narastli. Tudi v bencinijski pokrajini je zelo mrzlo

NEKAJ DNI PO SEJI MINISTRskega SVETA

Včeraj objavljen zakonski odlok o pomoči za poplavljenno področje

Trinajsta plača ni podvržena novim davkom - V ponedeljek enotna vsedravnna stavka pristanških delavcev - Zaostren sindikalni boj kovinarjev zasebnih podjetij in proglasitev stavk

RIM, 19. — Danes je izšel v izredni številki uradnega lista zakonski odlok, ki stopi takoj v veljavo in vsebuje »nadaljnje ukrepe in prispevke za obnovitev in gospodarsko obnovo področij, ki so bila prizadeta s poplavlami jeseni 1966«. Zakonski odlok verjetno ni izšel takoj po sklepu ministrskega sveta, ker ga mora po ustavi podpisati predsednik republike Saragat, ki pa je ves ta čas obiskoval poplavljenno področje in ga je podpisal šele kasneje.

Minister za finance Preti je pojasnil, da prihodnja trinajsta plača ni podvržena zvišanju davkom.

Zakonski odlok so danes posilali v senat, kjer ga bodo takoj prihodnji teden predložili v razpravo komisiji za finance in za zaklad. Rasprava v dvorani bo verjetno v prvem tednu decembra.

Vrhovni svet za zdravstvo je

proučil zdravstveno stanje na poplavljenem področju in je ugotovil, da je odstranjanje nevarnost epidemij in da je sedanje zdravstveno stanje zadovoljivo.

V Milanu je minister za zveze s parlamentom Scalfaro odprl prvo mednarodno razstavo na prav za trgovino in za turizem »Expo CZ 66«, na kateri sodeluje 350 razstavljavcev iz enajstih tujih držav in 850 italijanskih razstavljavcev na skupno 35.000 kv. metrim prostora.

Socialistični senatorji Banfi, Vittorelli in Mermari so vložili vprašanje na ministra za zunanje zadeve in za pošto v zvezi z izdajo znanih »Suverena malteškega reda«. Gre za tipično fiktivno špekulacijo, saj znamke, ki jih je izdal ta red, ne morejo imeti značilnosti pravih znamk, za kar mednarodni dogovori zahtevajo, da se morajo vse znamke dejansko uporabljati

v poštne namene in za frankiranje pisem. Senatorji zato sprašujejo o dejanski pravni vrednosti izmenjave not med Italijo in redom iz januarja 1960 in končno predlagajo ministru za pošto, da javno izrecno izjavi, da se te znamke ne morejo uporabljati v italijanskem poštnem prometu.

Druga skupina socialističnih senatorjev Bonacina, Lami Starnuti, Vittorelli in Bermani pa je predložila zakonski predlog, naj se izvede parlamentarna preiskava o delovanju javne uprave. Ista skupina že dalj časa proučuje nerednosti v javni upravi in je »odkritila« vrsto nepotrebnih uradov in ustanov.

Izvršni odbor PSI-PSDI se bo sestel 1. decembra in bo razpravljalo o izdih upravnih volitev, ki bodo 22. novembra. Izvršni odbor bo tudi določil datum prvega sestanka novega centralnega komiteja stranke, ki se bo verjetno sestel v prvi polovici decembra.

Vsederavnna tajništva sindikatov pristanških delavcev FILP, CGIL, FIP-CISL in UIL-PORTO so proglasila vsedravnno stavko pristanških delavcev, ki bo trajala 24 ur 21. novembra. V proglasu je rečeno, da se slabo razvijajo pogajanja o zahtevah, ki so jih predložili sindikati ministrstvu za trgovino in mornarico. V spravedljive se še vedno zahteva industrijske in drugih poslovnih krogov, da pristanščiki dobijo čim bolj značilne zasebnih podjetij in da se odstranijo pristanšičke družbe delavcev. Sindikalne organizacije so istočasno pozvale pristanške delavce, naj med podpis deljkovo stavko razkladajo blago, ki je namenjeno prebivalstvu, ogroženemu po poplavih.

Tudi UIL je s večeršnjim sporočilom ugotovila, da niso mogli pogovori s predstavniki Conf-industrie glede obnove delovne pogodbe kovinarjev zasebnih podjetij, in je prišla v proglasitev enotne stavke. Kot smo že poročali, sta FIOM in FIM že proglasili tri vsedravnne stavke, ki bodo 22. in 24. novembra ter 1. decembra, v razdobju od 21. novembra do 3. decembra, pa bodo poleg tega še stavke po navodilih pokrajinskih sindikalnih organizacij, ki bodo trajale skupno 16 delovnih ur.

OB DEBREJEVEM OBISKU V MOSKVI

Plodno sodelovanje med SZ in Francijo

Ustanovili so stalen mešan odbor za sodelovanje

MOSKVA, 19. — Ob zaključku pogovorov, ki jih je imel francoski minister Debre s sovjetskimi voditelji, so objavili uradno sporočilo, ki pravi, da so govorili o načinu plodnega razvoja sodelovanja med francoskimi in sovjetskimi podjetji, zlasti kar se tiče raziskovanja in njegovega uveljavljanja v industriji. Sprejeli so tudi sklepe v zvezi z delovanjem stalne mešane komisije.

Francoski minister Debre je na tiskovni konferenci izjavil, da je bil namen njegovega obiska v Moskvi prav ustanovitev in delovanje stalnega mešane odbora za sodelovanje. Dodal je, da je razvoj francosko-sovjetskega sodelovanja odvisen od stalnih skupnih naporov za vzajemno obveščanje in skupnih proučevanj pravnih problemov in iskanja glavnih sektorjev, kjer se sodelovanje lahko izvede. Govoril so tudi o ustanovitvi francosko-sovjetske trgovinske zbornice.

Predsednik sovjetskega državnega odbora za znanost in tehniko Kiriljin je izjavil, da je Debrejev obisk važno prispeval k tehničnim, gospodarskim in znanstvenim vezem med obema državama. Zelo važni so bili Debrejevi pogovori s Kosiginom.

Zvedelo se je, da je francoska kemijaska družba »Rhône Poulenc« sklenila sporazum o sodelovanju s sovjetskimi državnim odborom za znanost in tehniko. Agencija Tass poroča, da bo francoska družba začela raziskovanja skupno s sovjetskimi zavodom za sintezo kemijskih in petrolejskih proizvodov.

Ko se je porušil nasip pri Scardovari, je voda preplavila polja

399:2
in
1000:4

Nekaj dni pred objavo seznama predsednikov volitev za prihodnje občinske in pokrajinske volitve, ki jih izbere prvi predsednik tržaškega priznane sodišča predvsem iz vrst profesionalcev, vpisanih v trške sezname profesionalnih zbornic, smo opozorili na dejstvo, da smo bili na Trškem v zadnjih 12 letih priča diskriminacijam do Slovencev, saj smo v seznamih predsednikov volitev našli ob vseh volitvah vedno manj predsednikov volitev slovenske narodnosti, medtem ko je bilo za časa bivše ZVU med predsedniki volitev precej več Slovencev.

Pričakovani smo, kar smo tudi napisali, da nam ne bo treba tudi po objavi letošnjega seznama ugotovljati tega, kar ugotovljamo že toliko leto, da je bilo imenovanjih zelo malo, rekli bi neznatno število Slovencev za predsednike volitev.

Po objavljenih seznamih predsednikov volitev za pokrajinske in občinske volitve v Trstu pa smo ugotovili, da je bilo tudi tokrat naše pisarne presenečenje. Od dveh imenovanega predsednika volitev v trškiški občini za občinske in pokrajinske volitve ter v miljski, deminško-nabrejski, dolinski, agoniški in repentaborski občini samo za pokrajinske volitve, sta le imeni dveh slovenskih profesorov, razen še malega števila imen slovenskega izobraževanja. Med tolikimi števili predsednikov volitev najdemo tudi imena oseb iz Vidma, Tolmece, Portedona, San Daniele del Friuli, Gorice in Cerinjanja, kot da v Trstu ni nobenih profesorov Slovenov, ki bi bil sposoben, odtodno ki bi mu zaupali predsedstvo katerega koli voliteža.

Ta diskriminacija do Slovencev prihaja še bolj do izrazna na volitvah v štirih slovenskih okoliških občinah in v slovenskih vaseh gornje trške okolice, kjer bi lahko pričakovali, da bo prvi predsednik priznane sodišča vsaj toliko spoštoval londonski memorandum in ustavno določila o pravih narodnostnih manjšin, da bo vsaj na nekaterih volitvah v slovenskih okoliščinah podprl Slovence za predsednike volitev.

Vendar pa ne gre pri tem samo za pravično udeležbo predsednikov volitev, ki bi v posameznih slovenskih občinah morali biti vsi predsedniki slovenske narodnosti, v ostalih občinah pa tam, kjer je število slovenskega prebivalstva precejšnje. Gre za izvajanje posebnega »statuta londonskega memoranduma« v celoti. Gre za izvajanje vlasti člena 2 tega statuta, katerega glavne točke se glasijo:

a) »Pripadniki jugoslovanske etnične skupine na področju, ki ga upravljata Italija, in pripadniki italijanske etnične skupine na področju, ki ga upravlja Jugoslavija, bodo uveljavili enake pravice in ravnanje kot ostali prebivalci obeh področij.

Ta enakost pomeni, da bodo uveljavili enakost z ostalimi državljani glede političnih in državljanjskih pravic kakor tudi ostalih pravic človeka in osnovnih svobod, zamenjanih s členom 1.

b) Enake pravice in pridobitvanje ali oprejanje javnih služb, funkcij in položajev v državi.

c) Enakost glede stopanja v javne in upravne službe; v tem oziru se bosta italijanska in jugoslovanska uprava ravnali po načelu, da bo jugoslovanski etnični skupini, oziroma italijanski etnični skupini podnuno varstvo pravic, ki jih imajo v skladu s pravično zastopani na upravnih položajih, zlasti na področjih, kakor so šolski inspektorati, kjer gre zlasti za korist teh prebivalcev.

Sprito dejstva, da je osrednja volilna komisija za vsakokratne volitve, ki so bile v letih pred poplavo, smela v takoj po podpisu londonskega memoranduma, vedno imenovala 25 do 30 predsednikov volitev, ki so bili slovenske narodnosti, moramo torej ponovno ugotoviti, da smo storiili še toliko krat, da se je po današnjem letu pripadnost Trsta Italiji, stanje in tem pogledu za Slovence mnogo, mnogo slabše, da pomeni odločen korak nazaj, od tistega, kar smo imeli še pred 10 leti.

Drugi korak nazaj pa ugotovljamo, da je bilo tudi v primeru raznih sodnih komisij in sektorjev, ki jih imenuje ob začetku vsakega sodnega leta apelacijsko sodišče v Trstu. V številnih imenih teh komisij so bili pred tremi leti vključeni novi člani slovenske narodnosti. Če smo storiili še toliko krat, da se je po današnjem letu pripadnost Trsta Italiji, stanje in tem pogledu za Slovence mnogo, mnogo slabše, da pomeni odločen korak nazaj, od tistega, kar smo imeli še pred 10 leti.

Omenili smo tokrat samo predsednike volitev, sodne sekcije in komisije, toda iz ustave, iz posebnega statuta za delo in iz posebnega statuta londonskega memoranduma.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Novo okolje Postojnske jame

Mozalk	kratkega	filma	.	20.00	22.30	Poročila.
--------	----------	-------	---	-------	-------	-----------

Novi časi, nove metode

Objavljamo to črtico, ki je tipična za vso kitajsko povojno literaturo bodisi glede snovi kakor glede sloga, saj je podobna mnogim črticam drugih pisateljev. Ku Yu je eden izmed najboljših mladših kitajskih pisateljev, ki je napisal mnogo novel in romanov. Rodil se je leta 1928 v pokrajini Hopen, to črtico pa je objavil leta 1950.

Ko sta Wangova mati in oče dekleta videla, kaj mlada čutila drug do drugega, nista nič ugovarjala proti poroki. Wang je bil lep, čvrst fant, ki se je nameraval zaposliti v okrožni upravi. Dekle Feng-lan pa je bila vsem znana kot močna in sposobna poljska delavka. Vsi kmetje so jo imeli radi in so menili, da sta izvrsten par.

Bila sta iz dveh različnih vasi, ki ju je ločil le potok. V času, ko sta bila zaročena, je našel Wang vedno kak razlog, da je sel obiskat Feng-lan. Zato so začele stare ženske šušljati v obeh vaseh o njegovih pogostih obiskih.

«Ce sta dva mlada zaročena vedno skupaj, kot sta ta dva,» so dejale, «je to preveč, modernost!»

V dneh pred poroko je Feng-lan oče stalno računal, koliko žita bo moral prodati, da kupi balo svojih hčerki. Nekega lepega jutra je zelo zgodaj vstal ter našel na gari več polnih vreč. Nameraval je iti v mesto po zajtrku, prodati na trgu žito in kupiti svoji hčerki Feng-lan nekaj stvari za dobijeni denar. Toda ko je nameraval oditi, ga je hčerka ustavila. «Očka,» je rekla, «kaj si nameraval storiti? Mnogo smo se morali truditi, da smo privarčevali te denarje. Ali se niso vsi v naši sestanku sporazumeli, da bo vsaka družina prihranila pet mermikov žita v shrambi do nove žetve?»

Oče je postavil ojnico na tla in si natlačil pipo.

«Odkar si bila dovolj stara za delo, si trdo garala za družino. Jaz hočem storiti samo to, kar je zate prav, Feng-lan! Očka je bil ganjen in mu ni šla beseda z jezika. Trenutek je tihel vlekli iz pike. Nato nadaljeval: «Nameraval sem ti kupiti štiri obleke — dve iz dobre bombažne tkanine, dve pa iz tiskanega blaga; nekaj kosov potrebne pohistva, kotel, nekaj škled, zrcalo, nekaj pudra za obraz itd. Kaj meniš ti o tem, ali ne bi imela rada takšne stvari?»

Feng-lan se je nasmehnila in je začela razkladati vreče z gar, medtem ko je oče ves začuden buljil vanjo.

«Ali se ne spominjate, kaj je rekel Wang, očka?» je vprašala. «Rekel nam je, naj nič ne trošimo. Ali ne bom jaz živila z njegovo družino? Ali je na osvobodnem ozemlju sploh kakšna družina, ki nima potrebne pohistva? Zakaj bi potrebovala dodatnih stolov in miz? Z njimi ne bomo mogli ne orati ne saditi. In obleke iz tiskane tkanine — kdaj bom sploh imela priliko, da bi jih nosila. Sedaj ni več kakor v starih časih, ko niso dovolili ženski, da bi delala na polju prva tri leta zakonskega življenja! Ko postanem član Wangove družine, jim bom morala pomagati delati na polju. Zato si sploh ne bom utegnila pudrati obraz. Wang spada med kade, je vladni delavec. On gotovo ne bi odobral takih stvari in jaz nočem ničesar!»

Oče je sedel na stopnico, sklonil glavo v premišljevanju, medtem ko je nosila Feng-lan vreče, polne žita v kašči. «Ce ne prodamo žita, je rekel očka, ko se je ona vrnila, »tedaj pa prodajmo vsaj našega mladega voliča. Mi ne potrebujemo dveh vprežnih živčev.»

«Se več je razlogov za to, da ne prodamo voliča!» je odgovorila Feng-lan. «Jaz sem ga redila ves čas, odkar se je rodil. Sedaj je star eno leto in kmalu ga bomo lahko uporabljali za oranje. Le kako ga morete prodati? Wang nima nobenega vola. Kje naj si lahko vola izposodimo, ko bomo orali, razen pri vas?»

Očka je bil v zadregi in ni znal odgovoriti na hčerino razglabljanje. Bal se je, da se mu bodo kmetje, ki so se se ravnali po starih navadah, smejali, a pred seboj ni videl nobene druge izbire.

Na dan poroke se je Wangova mati zbudila ob petelinjem petju. Jezno se je oblekla in šla v sobo, v kateri je spal njen sin. To bi bila tudi nevestina soba po poroki in v njej bi morali razkazovati balo pred poročno ceremonijo. «Vstani!» je zaklicala. «Kaj moreš spati. Soba je takšna, kakor če bi v njej vso noč bdeli!» Jezno je soplala in se je spustila na stolček poleg nje.

Wang si je podrgnil zaspano oči in se dvignil na postelji. Zažehal je in rekel: «Saj se še ne dela dan. Kaj pa delate tako zgodaj pokonci?»

«Kako pa naj bi spala! Vprašam te, ali bi lahko sploh kdo dejal, da je naš dom podoben domu, kjer se pripravljajo na poroko?»

«Vi menite to, ker ni nevestine stola pred vrati? Ah! Mati, ničte jih več ne uporabljajo dandanašnji! Vsi se ukvarjajo s tem, da bi čimbolj trdo delali in dosegli čimbolj veliko letino. Kdo se pa

sedaj utegne ukvarjati s poročnimi stoli. Poleg tega pa spadam jaz med kade. Ce ne potrebujejo takih stvari niti kmetje, zakaj naj bi se jaz še držal te fevdalne šare?»

«Le kaj mi čvekaš! Glava tvoje matere ni iz brestovega lesa! Je ježno odgovorila ter udarila s pestjo po rdeči rogovnici na stolčku. «Meni ni za to, če ne pride nevesta v hišo na stolu. To, česar ne razumem, je, zakaj ni njena družina, ki je precej premožna, poslala niti najmanjše stvarce. Ko sem se jaz poročila, je tvoja stara mati prodala celo svoje kuhinjske lonce, da mi je kupila veliko košaro...» Stara ženska se je kar dušila od jeze.

Njen sin se je trudil, da bi jo pomiril. «Mamka, mi ne trpimo lakote sedaj, toda v mnogih krajih je prizadelo ljudi veliko pomanjkanje in jim moramo pomagati. Vsi moramo varčevati! Ce Feng-lanin oče proda žito, da ji kupi balo, kaj bodo storili spomladi?»

Zdelo se je, da ni mati slišala niti ene besede od tega, kar je on rekel, mrmrala je nekaj sama zase, zatem pa je zopet zakricala. «Lepa stvar!» je zavpila. «So preveč skopli, da bi dali kakšno malenkost! Zenske bodo tu opoldne, da bi si ogledale doto in jaz bom vsa rdeča v obraz od sramote! Jaz res prihajam iz uboge družine, toda na tako skopost le nisem vajena!»

«Živimo v novih časih,» je odgovoril Wang. «Zakaj bi vztrajali pri starih ceremonijah? Mi nimamo niti vola. Če bi prinesla Feng-lan za doto dve veliki, rdeče pobarvani košari, ali bi lahko velik plug in ali bi lahko sejali z njima?»

«Ti govoriš samo o obdelovalni zemlji, je trmasto zakricala mati. «Ali misliš, da sem preživela polovico življenja, ne da bi pri tem vedela, kaj zemlja potrebuje? Seveda moramo delati na njej. Kljub temu bi morali rešiti vsaj zunanji videz. Tako velik dogodek, kot je ženitev, se pripeti le enkrat v življenju!»

Medtem se je že bilo zdanilo. Wang se je umil in oblekel. «Mamica,» je rekel. «Za ugled šteje dandanes najbolj proizvodno delo! Sedaj ni več tako, kot je bilo v starih časih. Kasneje, ko bomo vsi bolj živel, ne bo prepozno, da Feng-lanin oče kupi kakšno lase stvar, če jih bomo potrebovali.»

«Norec!» se je razburila stara ženska. «Ko bo nevesta v hiši, ji prav gotovo ne bodo ničesar kupili.»

«Jaz se bom poročil z dekletom,» je nestrno odgovoril Wang, «ne z njenimi darovili! To je mater hudo prizadelo in je zakricala: «Poroko lahko slavite brez menel! Odpravim se za nekaj dni k tvoji stari materi.»

Zdirjala je skozi vrata in se je pri tem zalepila naravnost v Chuja, vaškega starešina, ki je hotel ravno potrkati. Nameril se je proti sejni dvorani, kjer bi morala biti poročna ceremonija in kjer je nameraval obestiti nekaj zivobarvarnih poročnih karjav. Toda na pol poti je slišal, kako sta se mati in sin na glas prepirala, se je približal in se zaletel v staro žensko. Vsa soplajoča in rdeča v obraz je stara ženska potožila vaškemu starešini vse svoje nadloge.

«Vi ste zagrabili vso stvar na napačen koncu,» je rekel Chu mehko, nato je z nasmehom dodal: «Na primer: predstavljajte si, da sta dve nevesti — ena s skrinjami, polnimi darov in posteljnine, ki pa sploh ne zna delati, druga, ki ne bi mogla prinesiti v hišo drugega kot par sobnih rok — katero bi si vi izbrali?»

Ženska se je pomirila, se nasmehnila in dejala: «Kmetje vedno potrebujejo tiste, ki znajo trdo delati! Zakaj ste mi postavili takšno vprašanje?»

Po zajtrku je bila dvorana, kjer bi morala biti poroka, zelo pri kupno okrašena. Na stenah so bili trakovi z napismi, ki so voščili par obilo sreče. Na sredi pa je bila obešena slika predsednika Mao cetunga. Darove je poslala tudi okrožna uprava. Kmetje so se tako nagnetli v dvorano, da ni moglo kaniti med njimi niti kapljice vode. Vsi so nestrno pričala kovali prihoda neveste in strmelili v napise. Moški in ženske, mlado in staro, vsi so se veselo razgovarjali.

Neka stara ženska je vprašala: «Zakaj še nisem videla neveste? Sedaj je ne nosijo več na stolu, kaj ne? No, tudi tako je v redul! Ko sem se poročila in go me takole nosili, se mi je delala kar omotična! To ni bilo le drago, marveč sem pri tem še trpela! Kot delajo sedaj, je mnogo boljše. Prihranijo denar in vsemu temu ni kaj reči!»

Druge klepetulja se je približala Wangovi materi: «Kje hranite nevestino doto?» je vprašala. Mati je vsa zardela. Odprla je usta, toda ni mogla spraviti niti besede iz sebe. Zato se je delala, kakor da ne bi bila slišala, ter se je izogibala nadlegovalki.

Ko je Feng-lan prihajala, so godci zaigrali svatovski pesem. Po kmečki navadi je ni spremljal oče. Vaški starešina Chu je vstal, da bi izrekel dobrodoščilo in začel poročno ceremonijo, medtem ko so se ljudje strnili okrog njega kakor rog čebel. Voditeljica vaške ženske zveze je s te-

žavo spravila Feng-lan skozi gnečo.

Nevesta je nosila jopico iz navadnega modrega sukna ter hlače. Okoli glave pa si je zavila navadno kmečko ruto iz tiskane tkanine. Sedla je poleg Wang in oči so ji žarele od sreče. Ljudje so se bolj pritisnili proti sredi ter so se bolj nategovali vratove, da bi jo bolje videli, otroci pa so ji ploskali.

«Sedaj tiho, prijatelj!» je zaklical Chu. «Začenjamo. Najprej moram reči, da sta Wang in Feng-lan izbrala drug drugega po lastni volji. Skupaj sta delala in sta se navdušila nad delovnimi sposobnostmi drug drugega. Zato sta se zaljubila in sta sklenila, da se vzameta. Vi vsi veste, kako pridno dela Feng-lan na polju. Odzvala se je vladnemu pozivu na varčevanje in na povečan pridelek in

(Nadaljevanje na 5. strani)

Pred jesensko nevihto

(Foto M. Magajna)

Roman BUBEJEVO DEKLE pričevanje iz Toskane

Zvesta enemu svojih načel — posredovati slovenskim bralcem tudi dela italijanske književnosti — je založba LIPA v Kopru izdala v slovensčini roman Bubejevo deklet, ki ga je napisal sodobni italijanski pisatelj Carlo Cassola. Po tem romanu je bil posnet tudi film, ki je lepo uspel.

Sicer pa je pisatelj za to svoje delo dobil leta 1960 tudi literarno nagrado Strega, eno najvišjih italijanskih literarnih priznanj. (V našem listu smo o romanu poročali že tudi takrat.) V zadnjem času je pisatelj postal eden najbolj znanih pisateljev sodobnega italijanskega pripovedništva. In ker je Bubejevo deklet doslej njegov najboljši tekst, je prav, da smo ga dobili tudi v slovensčini. Posebno še, ker gre za naprednega pisatelja, ki v tem svojem romanu obravnava dogodek in razmere v Toskani neposredno po zadnji vojni.

Pisatelj pripoveduje o šestnajstletni Mari, kmečkem dekletu in o fantu — partizanski imenovan Bube. Ta je bil partizanski tovariš Marinega brata, ki so ga ubili Nemci. Po končani vojni pride obiskat očeta in sorodnike padlega partizanskega tovariša. Takrat se med mladima razvije ljubezen, čeprav deklet v očrtni vasi ni povsem prepričano o svoji ljubezni do Bubeja. Toda ta je odločen, neustrašen in tudi v ljubezni ne pozna nobenih ovir in ovinkov. Bube, ki stalno prihaja na obisk k Mari in njenemu očetu, komunistu, se preseli v drug kraj in tam pomaga ustanoviti združbo. Toda ko hoče s svojim tovarišem in njegovo zaročenko, z rdečimi partizanskimi rutami okrog vratu, vstopiti v cerkev, mu duhovnik to prepriča. Vmeša se karabinjerski brigadir, ki v prepričanju Bubejevega tovariša. Nato pa Bube s pištolo ustrelil najprej brigadirja, nato pa še njegovega sina, ki pride pogledat, kaj se dogaja. Bube mora nato bežati in po sklepu partije mora v tujino. Iz Francije pa ga vrnejo in Bube je obsojen na dolgaletno zaporno kazen, prav v času, ko razglase za fašistične zločince amnestijo. Mara, ki odide služiti v mesto, sreča tu po-

starega fanta, steklarja Stefana. Med njima se razvije ljubezen, toda Mara ostane vendarle zvesta svojemu Bubeju in sklene, da ga bo počakala, da se vrne iz zapora.

Roman obravnava torej ljubezensko zgodbo kmečkega dekleta in nekdanjega partizana, ki se po osvoboditvi zaplete v spopad s karabinjerji in pri tem zagreši uboj. Toda to zgodbo prikazuje v okviru širokega in podrobnega prikaza političnih razmer neposredno po osvoboditvi v hribih v okolici Firenc. Na eni strani so komunisti, napredni delavci, ki od novega časa pričakujejo uresničenje idealov, za katere so se borili med okupacijo. Na drugi strani pa so nekateri predstavniki meščanske strank in oblasti, ki jo predstavljajo nekdanji fašistični sodelavci, ki jih ljudje sovražijo. Bube in Mara sta žrtvi teh poveljnih razmer v Italiji. Zato njuna osebnostna tragedija, ki se sicer razvija iz neznatne zgodbe, preraste v pravo tragedijo, v kateri je neka elementarna usodna, čemur oba junaka ne moreta pobegniti. Bubejeva dosledna, premočrtna pot zavednega anti-fašističnega bora in ljubezen Mare, ki tudi čustva pojmuje kot dolžnost, nas torej spominja na klasične tragedije, v katerih je glavni osebam že v naprej začetna usodna pot, ki ji kljub vsem prizadevanjem ne moreta izbežati.

Pisateljeva pripoved je kar se da preprosta, vseskozi realistična. Pisatelj sicer močno, bolj kot običajno v romanu, uporablja dialoge. Kljub temu da v tekstu ni dosti posrednega opisovanja razmer, pa je pisatelju odlično uspel prikaz razmer na toskanski področju neposredno po osvoboditvi in sploh razmer v Italiji, ko so v njej vladali še zavzezniki. Prav tako mu je uspelo dati prepričljivo notranjo podobo glavnih junakov, medtem ko nekatere obrobne osebnosti, zlasti politični predstavniki ob njih bolj zbledi. Če pa k temu

dodamo odločen pisateljev anti-fašizem in družbeno kritiko italijanskih razmer, moramo priznati, da je Carlo Cassola ustvaril ne samo tragičen ljubezenski roman, ki najde globok odmev v srcih bralcev, temveč tudi družbeno angažiran tekst. Gre torej

za vsestransko uspešno delo, ki je vredno, da ga spoznamo. Zaradi literarnih, predvsem pa idejnih vrednot.

Slovenski prevod je oskrbela Marija Skaza Zlobec, opremo knjigo pa Mitja Race.

Sl.Ru.

ZA ŠOLO PRAVOPIS IN SLOVAR

STANKO BUNC

Mali slovenski pravopis

Stanko Bunc, ki ga poznamo kot neumornega avtorja številnih jezikovnih priročnikov, je pripravil novo delo Mali slovenski pravopis, ki ga je v svoji zbirki Glot-ta, zbirki slovarjev in jezikovnih priročnikov, izdala založba Obzorja. Kljub temu, da imamo nekaj let pravopis, ki je tudi še dostopen, pa ga malo bralcev dobrodošča izdaja. Priročnik je namenjen namenjen najširšemu krogu pisateljev, zlasti slojski mladini. Zanje pa je Slovenski pravopis iz leta 1962 vendarle preobširen. Mali slovenski pravopis, ki obsega okoli 20.000 gesel, pa je obsega na svoj obseg in izbor besed ravno primeren in praktično uporaben. V uvodu prinaša glavne pravopisne pravila, v slovarju pa daje pisno obliko predvsem tistih besed, ki bi utegnile povzročiti težave ali dvome zaradi pisave, izgovarjave ali raznih oblik. Avtor posebej opozarja na napačne, svetuje boljše izražanje in pojasnjuje dvomljive primere v pisavi, izreki in rabi najpogostejših in splošno rabljenih besed v slovenskem knjižnem jeziku.

Ne da bi se spuščali v strokovno oceno priročnika, pa lahko ugotovimo, da bo Mali slovenski pravopis dobrodošel mnogim našim ljudem, predvsem pa res mladim, kot je to zapisal avtor v uvodu. Priročnik smo, da se bo v praktičnem življenju prav tako dobro obnesel kot so se že obnesli dosedanj drugi Bunčevi jezikovni priročniki.

Sl.Ru.

FRAN BRADAC

Latinsko-slovenski slovar

Kdor ne zasleduje dogodkov knjižnega trga skoraj ne bo mogel verjeti, da je sedanja izdaja latinsko-slovenskega slovarja Fran Bradaca (Fran Bradac: Latinsko-slovenski slovar, izdala Državna založba Slovenije) že četrta izdaja tega slovarja iste avtorja. To dokazuje, da v času, ko je v naših šolah učne jezikovne sicer omejeno na minimum, potreba po takem slovarju raste obenem z večjim zanimanjem za dela rimske klasičarje. Seveda pa niti ne more izbrisati uporabe latinščine v znanosti vseh strok. Ob pomankljivem znanju latinščine pa je nujnost latinsko-slovenskega slovarja še toliko večja. Dokaz po potrebnosti takega slovarja pa je vsekakor njegova nova izdaja. Avtor ga je za sedanjio izdajo tudi razširil in dopolnil. Kakor sam pravi v spremni besedi, je v prvi izdaji upošteval samo la-

• Pisec misli na šole v Sloveniji, op. ur.)

PISMO UREDNIŠTVU

O mladinski literaturi

Je potrebno, in morda celo zelo potrebno, spregovoriti o naši mladinski literaturi, saj je v naših zamejskih pogojih še posebno pomembna. Njena naloga je triserma: koristno kratkocasi, učni in vzgaja, za našo narodno manjšino pa moramo še posebej podčrtati še tole njeno posebno poslanstvo: spopolnjuje jezikovno znanje in krepi težnjo za koristnim branjem.

Praksa pove, da se v naravi mladine nepretrgoma obnavlja težnja za čim večjo svobodo. Kolikor se torej mladina podreja družbeni ureditvi in njenim zakonom, dela to le pod pritiskom razmer, ki jih je izzval zgodovinski razvoj in se očitujejo npr. v ukazu staršev, v bojznih predkaznjah in sramoti, v kolektivnem posnemanju itd. Ta težnja (za čim večjo svobodo) je praviloma potejena, nevidna in neotipljiva, a je le močan čutilski kot ovira učno-vzgojnim nalogam. Sprito tega se vzgojitelj z namenom, da doseže čim večji materialni in moralni uspeh, posluhuje metod, ki so mladini najbolj všeč in najbolj učinkovite. Semkaj bi mogli uvrstiti tudi mladinski tisk, primeren razvojni stopnji osnovnošolske mladine.

Čut potrebe mladine po čitavi tešijo razen mladinskih revij tudi mladinske knjige. Spominjam se lepih juter na paši, ko smo pastirji zapovrstjo čitali pravljice, pripovedke in zanimive zgodbe ter celo med igro ponavljali pesmi, ki smo se jih bili v šoli naučili na pamet. Domišljija nas je zvedila v skrivnosti kraškega podzemlja, kjer je stikala za tajinstvi živih bitij: človeških in živalskih, dobrih in zlih, velikih in malih. V jamaš nam manjkalo škratov in vedmecev, neke so domovali palčki in vsekarer tudi ovile. Ta naš svet nas je tako prevzel, da smo pozabili na živino, ki se je zaradi nadležnih brenceljev razbela in bila večkrat prej doma kot mi. Te doživljaje smo pripovedovali v šoli in jih izkoristili za jezikovne vaje.

Dandanes so odpadli vsebinsko bogati doživljaji iz življenjske šole pod vedrim kraškim nebom, saj ni več po naših ogradah velikih pastirjev, ni njihove domišljije in samopobude, vtisov, predstav in pojmov. Življenjska pot naše mladine je krenila v drugo smer, polno novot, ki jih šola mora upoštevati. Ni lahka ta naloga, a je kljub vsemu mnogo težja — kot je bila naloga zlasti podeželske ljudske (osnovne) šole.

Ne vemo, kako se šolski svetovetari tega zavedajo. Niti ne vemo, če se razen drugega bavi tudi z vprašanjem mladinske literature in njenim učno-vzgojnim pomenom. Seveda ne spada to v okvir učnega načrta in k šolski obveznosti, pač pa lahko smatramo dobro mladinsko literaturo za izdaten vzgojni pripomoček. Naš zamejski mladinski tisk je skromen, tako skromen, kot je proti naši volji potisnjena v smer pomankljivosti vsa naša šolska prosveta.

Ze 13. leto prihaja med šolsko mladino mladinski list «Galeb», ki si nepretrgoma prizadeva, da čimbolj ustreza mladim bralcem, ne da bi zdrknli s svoje višine dobre mladinske revije. Ugaja tudi odraslim bralcem, seveda takim, ki hranijo še kaj otroškega sveta in s branjem tudi

radi kaj izvedo. Moglo bi se torej misliti, da je ta revija med šolsko mladino zelo razširjena. Toda resnica je bolj na nasprotni strani — tamkaj, kjer se razkriva skrajno plitko razumevanje za slovensko besedo, namenjeno naši mladini.

Ce primerjamo mladinsko revijo «Novi Roda», ki je po prvi svetovni vojni izhajala v Trstu in jo je v slovenskih šolah nekaj let čitala mladina na ozemlju tostran takratnih državnih mejnikov, nam to izkazuje dokaj težka čustva. Dočim je takratno fašistično želo naglo pogoltnilo vsako našo dobrotno, je po drugi strani domovalo skoraj pred vsakim pragom pomanjkanje. In vendar je «Novi Roda» štel razmeroma neprimerno mnogo, mnogo več naročnikov kot «Galeb!»

Kako naj si to razlagamo in s čim opravičimo?

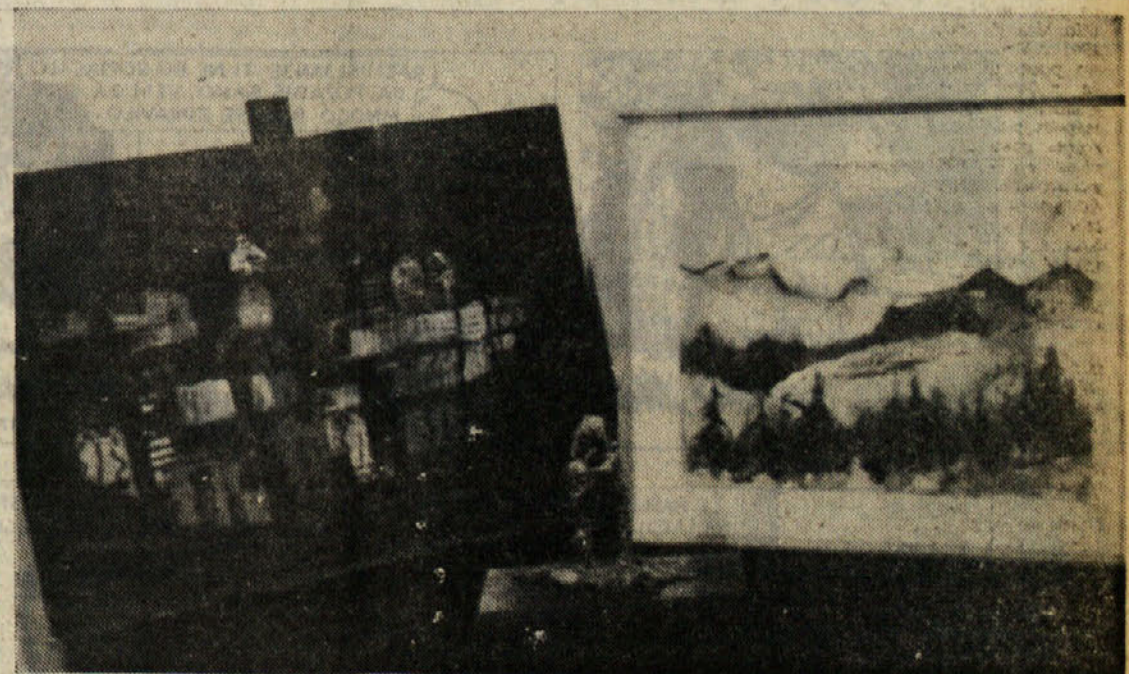
Fasizma in njegovih zverinskih metod ni, skrajno težkih socialnih razmer iz njegove zloglasne ere tudi ne. Pomeni, da sta se imeli v tistem času dve veliki oviri. Verjetno pa najde znaten del mladine uteho v napetih slikanih prilogah kavbojske in druge kaj malo vredne neslovenske literature. Žal je ponekod tako in to baje strže tudi staršem.

Tudi današnja šola zavzema — kot nekdanja šola — mesto druge vzgojnega čimble. Šolska mladina se ravna po zgledu in napetih solskih vzgojiteljev. Neke je naša mladina vedela ali vsaj slutila, da je učiteljsko življenje v tvoren sestavi del ljudske skupnosti, da z njo misli in zanjo deluje. Dovolj kratko pripočito, in če je bilo mogoče, je mladira naročila «Novi Roda».

Ce smo neposredni in iskreni — tako je za našo stvar najbolje — recimo takole: Ne moremo kakšna krožnica šolske oblike, pač pa nerazumevanje nekaterih šolskih za mladinski tisk je krivo, če šolska mladina nima v zadostni meri tega koristnega branja v rokah ali če niti ne ve, da izhaja; nerazumevanje, ki je bilo že davno pred okrožnico o prepovedi gleda sledovanja pri tem listu (kar ni, mimogrede rečeno, skladno z vzgojnimi načeli).

Z nekaterih šol sploh ni dopisnikov. Ali ni tamkaj otroških doživljaj, sanj, idealov, stvarnosti, ki izvajajo otrokovo sposobnost? Ni možnosti, da bi se mladina z dopisovanjem vadila in si spopolnjevala svoj materin jezik, se vzgajala v zavesti svoje narodne pripadnosti in v narodnem ponosu? Ali je mladina s tržaškega Krasa — da o mrtvili na Gorškem sploh ne govorimo — brez mladostnih sokov? Obratno — ta mladina je zdrava in čvrsta rast ter bi mogla biti zelo tvorna — takšna kot to narekuje resnična vzgoja in še bolj usoda naše narodne manjšine. V ta namen pa se morajo umakniti črti podrejenosti, pretirani obzir in pretirana bojazen — vse to, kar že preveč poudarja je težnjo za lastno osebno samoobrambo.

V članek o Bibliografiji (objavljen v PD 13. 11.) se je vrnila huda napaka (tiskarski škrt!). Tam je natiskano, da ima Plesničarjeva bibliografija 182 enot, dejansko pa jih ima 782. Številka 7 je bila torej spremenjena v 1.

Dve sliki — D. Ceja in R. Hlavatyja — ter kipec S. Sosiča, ki jih bo Slovensko planinsko društvo na proslavi 25. novembra v Mali dvorani Kulturnega doma podelilo nagradenecem v okviru natečaja «Planine v besedi in sliki»

BRANKO ČOPIČ: Stari nevernik

O Branku Čopiču, temu najbolj popularnemu književniku srbohrvaškega knjižnega trga, pisatelju, pesniku in revolucionarju, pa tudi o njegovem opusu v slovensčini, smo že pisali. Vse tiste, ki se zanimajo za njegovo delo in vse prijatelje kratkih, zanimivih in preproštih zgodb, predvsem iz vojne, pa naj opozorimo na novo knjigo Čopičevega dela v slovensčini. Gre za knjigo Stari nevernik, ki je v slovensčini izšla kot česta knjiga Čopičevega izbranega dela, katerega bo v dvanajstih knjigah izdala Državna

založba Slovenije. Ta knjiga je izšla v prevodu Jožeta Fistroviča in v enaki opremi kot že izšla knjiga.

Knjiga Stari nevernik je knjiga Čopičevih nove in črtic, v katerih je pisatelj najboljši in najbolj značilen pripovednik. Obsega celo vrsto črtic in novel iz večih Čopičevih knjig, in sicer Ljudje z repom, Grenki med Stari pogovori. Tudi v teh črticah, nastalih po vojni, pisatelj obravnava isto snov kot v večini svojih del: male, preproste

ljudi iz Bosanske Krajine, njihove usode med vojno, predvsem pa njihova doživljanja po osvoboditvi. V knjigi se srečujemo s tipičnimi bosanskimi liki, ki jih pisatelj prikazuje prijazno, dobrušno s rahlim humorjem na tudi revolucionarnim navdušenjem. Sicer pa gre za preprosto napisane, v preprosto oblikovane, naravno pripovedovane črtice, ki bodo zadovoljile predvsem slovenske preproste bralce, medtem ko bodo zahtevnejši predstavljale le dokument o času in ljudeh v njem.

VZ nastih krajev

VAŽNO OBVESTILO KZ IN ZMP

V pričakovanju zakona o družinskih dokladi kmetom

V vseh državah Evrope, ki so vključene v Skupno evropsko trzišče, dobivajo kmetje za družinske člane, ki so jim v breme (otroci, žena, starši) družinske doklade, kot jih dobivajo delavci za svoje družinske člane.

Ze novembra 1961, to se pravi pred petimi leti, je vseslovenska kmečka zveza, h kateri sta pridržani kot avtonomni organizaciji tudi naši kmečki zvezi in Zveza malih posestnikov, predložila parlamentu zakonski osnutek za priznanje družinske osnutek kmetom. Po tem načrtu bi kmetje dobili za družinske člane, ki so v breme družinskega gospodarstva: 220 lir na dan za otroke, 160 lir na dan za ženo in 90 lir za starše.

Vlada je sedaj obljubila, da bo zakon pripravila in predložila parlamentu v odobritev. V pričakovanju zakona in da bi pritiškal, da stopi takoj v veljavo, pozivata kmečka zveza in Zveza malih posestnikov vse kmete, ki se jih bo zakon tical, naj se takoj prijavijo.

Prijave sprejemata tajništvi kmečke zveze in Zveze malih posestnikov v Ul. Geppa 9 v uradnih urah, ter poverjeniki:

MILJE: Kmetijska zadruga, Trg Curjel št. 2

DOLINA: Josip Sancin, Dolina št. 112

BOLJUNEC: Josip Ota, Boljunec št. 38

BORŠT: Miloš Marc, Boršt št. 1

MAGDALENA: Alojz Debelis, Ul.

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

PRVA DELAVSKA STANOVANJA TUDI V BENEŠKI SLOVENIJI

Gorski kraji v Beneški Sloveniji in v Karniji mislo bili doslej deležni nobenih raznih ugodnosti za ljudska stanovanja, ki so jih gradile razne zavarovalnice. Ljudje so se izseljevali in svoje hiše kratko in malo zapuščali, ali pa jih prepustili svojim starim sorodnikom, da živijo v njih in krpaajo strehe, dokler morejo. Novih hiš res niso zidali v gorskih vaseh in se tiste stare, ki so stale še pokonci, so bile že po zunanjem videzu take, kot da so obsojene na propad.

Zdaj so vključili v vrstni red prostora za nizkoobsejna posojila tudi vasi v hrihah in med njimi tudi vasi v Beneški Sloveniji, ki so delavci zaprosili za posojila, da si zgradijo ali popravijo stanovanja. Uradni list videmske prefekture je 5. novembra objavil vrstni red delavcev, ki so zaprosili za posojila. Posojila komisija pod predsedstvom okrognega sodnika je proučila velike kupe prošelj in sprejela sklepe o dodelitvi posojil.

Predvsem so določili posebna območja občin. V prvem območju je večina karnijskih občin, v drugem so Rečija, Naborjet, Trbiž in še druge občine Želznega Kanala in Kanalska dolina, v tretjem območju so Brdo, Tipana, Tarcent, Ratenj, Ahten in druge občine predgorjskega su, v četrtem območju so Dreka, Grmek, Podbocesec, Sv. Lenart, Špeter ob Nadiži, Sovodnje, Srednje, Tavornja, Fojda, Prapotno in druge občine čedadškega okraja.

Komisija je sestavila vrstni red stanovanj, m. katerimi so izbrani: tudi Roman Iussa iz Špetra, Roman Macorig iz Prapotnega, Aldo Star iz Sv. Lenarta, Ektor Prapotni iz Špetra, Renzo Marsu iz Tavornje, Ettore Quarina iz St. Petra Slovenov, Pasquale Testa iz Prapotnega. Vseh rešenih prošelj za celo pokrajino je malo. Dodeljena so stanovanja, ki se bodo predvsem zgradila v dolini ob glavni cesti ob Nadiži, in sicer v Špetru, Sv. Lenartu in Prapotnem. To je znamenje, da se v teh krajih ljudje že ptegujejo za posojila, da hočejo imeti stanovanja in tu ostati. V gorskih vaseh visoko gori pa takih ljudi ni, znamenje, da ljudje ne vedo za to ugodnost ali pa da ne vidijo možnosti življenja v hrihah.

181 LET STAR ROD
HYALOV - QUALLOV

Na pobudo videmske trgovinske zbornice so bili odklikovani uslužbenci in delavci, ki so se odklikovali s pridnostjo, poštenostjo in dolgotrajno službo v raznih trgovskih, industrijskih, kmetijskih in drugih podjetjih. Med njimi so slovenski delavci iz Beneške Slovenije bele vrane, ker pač niso mogli služiti dolga leta v podjetjih, ker take stalne službe naši ubogi slovenski hrilovci prej sploh niso mogli dobiti in so morali iti na delo v tujino. Odklikovani slovenski delovni ljudje so le v kategoriji nagrajenih direktnih obdelovalcev, ki so se izkazali po svojem rodu kot stoletni kmetijski rod, in sicer stoletna kmečka družina: Peter Qualla (Hvala) iz Podbocesca - kmečki rod star 181 let. Ta 181 let stari kmečki rod je med okoli sto odklikovanih edini slovenski odklikovane iz Beneške Slovenije.

Majhen - droben žarek na boljše

G. Ventura št. 29
KOLONKOVEC: Marčelo Cok, Ul. Graviš št. 13
BAZOVICA: Alojz Križmančič, Bazovica št. 71
GROČANA: Mario Bernetič, Gročana št. 10
PADRICE: Rafael Grgič, Padrice št. 52
COL: Alfonz Guštin, Col št. 12
ZGONIK: Stanislav Milič, Zgonik št. 34
SALEZ: Boris Milič, Salez št. 37
KRIZ: Mario Svab, Križ št. 344
NABREZINA: Dušan Radović, Nabrezina št. 138/a
SLIVNO: Josip Kralj, Slivno št. 8
MAVHINJE: Ivan Terčon, Mavhinje št. 42
CEROVLJE: Ivan Antonič, Cerovlje št. 34
MEDJA VAS: Avgust Radetič, Medja vas št. 10
KONTOVEL: Drago Starc, Kontovel št. 142
PROSEK: Srečko Orel, Deviščina št. 6

Za druge vasi in kraje bomo imena in naslove poverjenikov po potrebi še objavili.

Prijavitelj se mora, v lastno korist, družinski poglavarji, ki uživajo samo kmetijsko socialno zavarovanje in imajo otroke, ki se učijo, žene, ki ne delajo in starše, ki uživajo kako skromno pokojnino in s zeto lahko računa, da so družinske mu poglavarju v breme.

LUCIJAN VOLK

PO ZAKLJUČKU TURISTIČNE SEZONE V SESLANJU IN DEVINU

Krčenje števila gostov in prenočitev terja boljše delovanje turistične ustanove

Premalo prireditev, ki bi privlačevale domače in tuje turiste

Turistična sezona je za nami. Zato se tudi v tem času delajo obratni o uspehu, ali neuspehu tako v državi kot tudi v posameznih turističnih krajih.

Devinsko - seslansko turistično področje se je v povojnih letih zelo razvilo in je zlasti v pogledu razpoložljivih prostorov za ostanje in tuji turizem doseglo precejšnjo višino, upoševajoč sorazmerno skromno dolžino razpoložljive obale. Po uradnih podatkih Pokrajinske turistične ustanove v Trstu so v hotelih v Devinu in Seslanju od 1. januarja do 31. oktobra letos zabeležili prihod 4.631 italijanskih gostov z 13.139 nočitvami in 7238 tuje gostov s 26.741 nočitvami, skupaj torej 11.369 gostov in 44.880 nočitev. V razini je zlasti zabeležil sobah in kampinških na 601 italijanskega gosta s 13.099 nočitvami in 824 tujecev s 65.840 nočitvami, kar nam da skupno 8.645 prihodov in 69.339 nočitev.

Na vsem devinsko-seslanskem turističnem področju so torej v letošnjih prvih desetih mesecih zabeležili 20.714 prihodov domačih in tujih turistov in 114.319 prenočitev. Če pogledamo prihod domačih in tujih turistov, kakor tudi število prenočitev v lanskem in predlanskem letu, ki je bilo 1.195 skupno 20.279 prihodov in 125.311 prenočitev, leta 1964 pa 21.815 prihodov in 132.505 prenočitev, vidimo,

da čeprav se letošnji podatki našajo samo na prvih deset mesecev, je bil letošnji turistični obisk na devinsko-seslanskem področju morda nekoliko manjši od zadnjih dveh let, ker je skoraj nemogoče, da bodo tako v Seslanju kot v Devinu v novembru in decembru dosegli lanskega, še manj pa predlanskega raven.

Iz tega je razvidno, da prihod turistov na to najvažnejše turistično področje v tržaški pokrajini, če izvajamo mesto Trst, ki pa je skoraj izključno prehodnega značaja, v zadnjih dveh letih upada.

To nazadovanje, čeprav skromno, je pa kljub temu občutno, upoševajoč dejstvo, da se v Italiji, kakor tudi v ostalih delih na svetu, število turistov in prenočitev stalno večja. Polemtekm bi bila že sama stagnacija turističnega razvoja na področju Seslana in Devina, dejansko nazadovanje in ne uspeh.

Vzroke za ta pojav je treba po našem mnenju iskati predvsem v pomanjkanju raznih prireditev v Seslanju in Devinu, ki bi pritegnile turiste, zlasti pa jih zadržale za več časa v hotelih, odnosno penzionih ali kampinških. Znano je, da se turistični uspeh bečje ne toliko s številom prihodov, kolikor s številom prenočitev.

Devinsko - seslansko turistično področje ima precej lepo razenih hotelov, penzionov in gostišč, katerih zmogljivost presega dosedanje prihode turistov. Poleg tega pa imajo turistično področje pred množimi leti dobilo svojo turistično in letoviščno ustanovo, ki ima nalogo, da skrbi za turistični razvoj teh lepih obalnih krajev. Razumljivo je torej, da je predvsem in rekli bi izključno te ustanove odvisno to, ali se bo turizem na tem področju razvijal, ali pa celo nazadovoval, kot nam kažejo podatki v zadnjih dveh letih.

Vzemimo za primer samo število in značaj prireditev, ki jih je turistično-letovišarska ustanova za Devinsko - seslansko področje v lanskem letu, in sicer: 10. junija otvoritev turistične sezone, 13. junija blagoslovitev čolnov, 19. junija večer umetnega kotalikanja, 27. junija tekma v streljanju na glinaste krizalce za pokal "Milan Blazina"; 15. junija godbeni koncert v mednarodnem kampingu v Seslanju ob morju; od 24. do 31. julija filatelistična razstava treh dnešnih dežel; 31. julija vseslovenski natečaj "Zlata vena" v Seslanju ob morju; 6. avgusta dramska prireditev v Castelleggio v Seslanju ob morju; 12. in 14. avgusta izvojitve lepote Furlanije-Juljske krajine; 15. avgusta praznik otroških kolonij; 19. avgusta izvojitve lepote med turisti; 29. avgusta sagra v Ribiškem naselju; od 9. do 12. septembra kinematografski natečaj amaterskega filma za "Trofeo Bela žena"; 25. septembra mednarodno tekmovalno jadralno; 2. oktobra slikarska nagrada Devinsko. Od 14.

Kmetovalci, vinogradniki, vrtnarji, cvetličarji, živinorejci! Kar potrebujete, naročite in kupite pri Kmetijski zadrugi v Trstu (Ul. Foscolo 1).

LEP OBIČAJ PO SLOVENSkih VASEH

Zahvalna nedelja na Goriškem

Marvin in Sušič delita vašanom kruh in vino

Na Goriškem se je v zadnjih letih udomačila lepa navada. Gre za izraz hvalnosti, ki jih ljudje manifestirajo ob koncu kmečkega leta. Okoli svetega Martina je po navadi vse pridelek pod streho, razdirajo se stare ter sklepajo nove najemniške pogodbe. Kmetje se pripravljajo na setev in druga dela, ki spadajo je v novo kmečko leto. Sveti Martin je v tem pogledu neke vrste mejnik, ki ga slavijo s svečanostmi kot je martinovanje, zahvalna nedelja itd.

Po slovenskih vaseh na Goriškem so postale zahvalne nedelje neke vrste tradicija, ki se vedno bolj ukoreninjanja ter postaja neke vrste obvezen obred obdelovalcev zemlje. Če so docela točne vesti, ki jih imamo na razpolago, potem so v njim prvi začeli kmetje iz Štandreža, ki so že pred leti pričeli zbirati poljske stroje in prideleke pred cerkvo, da jih je župnik blagoslovil. Pozneje so ta običaj osvojili tudi

kmetje iz drugih vasi, tako da se je udomačil tudi v Sovodnjah, Dobrebodu, Števerjanu in v Gorici. Nedgovno je zahvalna nedelja v Štandrežu tudi koreografsko najbolj privlačna. Za ta dan kmetje teme-

ljujejo od 19. avgusta pa so prirejali vsak večer filmske predstave za otroke.

Letošnji seznam prireditev pa je bil precej zožen. Tako so odpadle napovedane prireditve: 19. junija, blagoslovitev čolnov, 10. julija razstava in prodaja umetniške keramike; 24. julija praznik kolonij; 31. julija dramska prireditev v Seslanju ob morju; 14. avgusta izvojitve lepote Furlanije-Juljske krajine, ter enotedenska brezplačna kinematografska predstava za otroke turistov na tem področju.

Kinematografski natečaj amaterskega filma pa se je letos spremenil v Mednarodni kinematografski natečaj 8 tam filma. Sprememba naslova ni nič posebnega, ker so že na prejšnjih natečajih sodelovali tudi kinematografski amaterji iz tujine. Toda letos je prišlo tudi do zamenjave organizatorja tega natečaja. Medtem ko je prejšnje natečaje organiziral tržaški kinematografski klub, je letošnji natečaj organizirala sekcija kinematografskega kluba FEDIC, ki je v Trstu zelo šibka, čeprav je v vseslovenskem okviru močna organizacija. S spremembo organizatorja se je tudi precej spremenil sestav udeležencev, zlasti se natečaja ni udeležila večina tržaških kinematografskih amaterjev, ki pa so v prejšnjih letih prav na teh natečajih dobili najvišje nagrade in izredno zadovoljili publiko.

Medtem ko so v prejšnjih letih odnesli največ nagrad Tržačani, letos letos uveljavila le dva amater-

ja iz Trsta. Letošnja prireditev pa je zabeležila še en velik neuspeh: žirija ni dodelila nagrad za kategorijo "devinsko-nabrežinska obala in tržaški Kras", ker predvajani filmi niso bili na umetniški ravni natečaja. Tako je zapisano v zapisniku žirije. Med drugim je vzrok za ta neuspeh tudi dejstvo, da niso sodelovali najbolj znani tržaški kinematografski amaterji, ki so se sporekli s predsednikom turistično-letovišarske ustanove v Seslanju Lenarduzziem baje zaradi tega, ker da je hotel na vsak način biti vedno predsednik žirije ter odločujoče vplivati na dodelitev nagrad. Značilno je dejstvo, da Lenarduzzi letos ni bil ne predsednik in niti član žirije. Predsednik turistično-letovišarske ustanove Lenarduzzi je večkrat pokazal tudi svojo nacionalistično nestrpnost.

Zdi se, da tudi turistični operaterji niso preveč zadovoljni s tamkajšnjo letovišarsko ustanovo, saj se za svoje potrebe najraje zgledajo neposredno na sedežu Pokrajinske turistične ustanove v Trstu, namesto v uradih domače ustanove. Za dokaz tega nerazumevanja med turističnimi operaterji in krajevno turistično organizacijo naj nam bo tudi sestanek, ki so ga pred nekaj meseci sklicali v Seslanju med lastniki hotelov in gostišč. Sestanka, katerega se je udeležilo tudi ravno Pokrajinske turistične ustanove dr. Appolonio, se je udeležilo samo pet domačih turističnih operaterjev.

NOVI ČASI, NOVE METODE

(Nadaljevanje s 3. strani)

glavice. Tako je poslal tega volica za doto...

Wangova mati ni nikoli imela volica v vsem svojem življenju; nekam sramežljivo je stegnila roko in potrepkala vola po glavi. Volč je pomahal z repom ter topotal s parklji prednjih nog po tleh. Ko je imel rjavo, na prstih pa je bil bel. Ze na prvi pogled se je videlo, kako je bila ta mlada in ljubka žival močna in koristna.

Stara ženska je s široko odprtimi brezobnimi usti strmela v žival ter se smejala od sreče. Toda nenadoma ji je šinila v možgane neprijetna misel:

"Moja sin ne dela doma, ker je kader in jaz nisem imela nikoli opravka z volom," je rekla v skrbeh. "S to živaljo bomo imeli kup stisnitosti!"

Vsi kmetje so se smejali in Chu je rekel: "Vi ste res skoraj znorela od sreče! Ali ste pozabili, da je vašna snaha vzorna delavka?"

Lo pa je pojasnil: "Saj je prav Feng-lan zredila tega volica." Nekateri starejši ljudje so se zbrali okrog živali in jo obkroževali. Pogledali so ji v usta, ji pazljivo pregledali parklje ter jo treptali po trupu. Vsi so hvallili darilo. Pri tem niso pozabili pohvaliti deklet, ki je zredila tako lepega volica. "Vzorna delavka pač vedno dela takole" so razlagali.

Voditeljica ženske zveze pa je rekla nekim članicam: "Me v naši vasi smo lahko srečne, ko smo pridobile takšno pridno novo delavko. Sedaj se lahko še z večjim zagonom lotimo proizvodnje dela!"

"Zakaj nismo me nikoli mislile na takšno doto?" se je vprašala neka ženska. "Ko smo se me možile, je bila bala tako nekoristna! Se primerjati se ne da z živim darom, kot je ta, ki lahko služi v koristne namene!" Pri vsem tem veselju so ljudje zahtevali, naj Wangova mati spregovori, "Vaša družina se je povečala za enega člana," so se smejali. "Vi morate kaj reči ob tej srečni priliki!" - kralj so staro žensko naprej, dokler ni stala pred svojim sinom in snaho. Vsa je šarela, ko je zrla na Wango, na Feng-lan in prijatelje, ki so ju obkrožali. Sreče se ji je kar topilo od sreče. Končno je dejala: "Čeprav sem po stari modi", začnem razumevati. V teh novih časih moramo ubirati nova pota..."

Njene besede so pozdravili z gromovitim smehom in ploskanjem. In ljudje v vasi so od takrat vedno govorili o "novem slogu" živente.

Podoben obred so imeli tudi v Sovodnjah. Tamkaj je g. župnik Komac blagoslovil traktorje, ki so v dolgi vrsti stali na cesti od cerkve proti pokopališču.

G.

Lepo očiščeni traktorji kmetov iz Štandreža

Naj jim bo lahka zemlja

IZ ŠTANDREŽA

FRANC HOBAN

LEOPOLD NANUT

Ob veliki udeležbi vaščanov, znancev in prijateljev, smo v petek popoldne pospremili k zadnjemu počitku vsem priljubljenega pevca Franceta Hobanova. France je bil v tem letu že drugi pevec starejšega zboru, ki nam ga je neizprosna smrt iztrgala iz naših vrst. Prvemu je naš France še sam pel pri pogrebu, a njemu so v petek zapeli drugi preostali pevci. Naš France je bil v svojem življenju pošten, vreden in vnet pevec prosvetnega društva "Oton Zupancič". Bil je tudi dolgo vrsto let cerkveni pevec. V zboru in v vsaki družbi je bil zelo priljubljen, ker je imel za vsako priliko polne žepke humora. Vselej in ob vsaki priliki, v gostlini, ali kjer koli drugje, ko se je okrog njega zbralo nekaj pevcev, je že navijal: "Dajmo eno zapeto", in že je bila vsa družba v veselim razpoloženju. Bil je vesela značaja, dokler ga ni kruta bolezen popolnoma strla.

V cerkvi so mu, po cerkvenem obredu, njegovi sopevi zapeli "Vigred se povrne". Ko so odpeli, so dvignili krsto na ramena in jo skozi špalir ostalih pevcev pred številnimi venci odnesli na pokopališče, kjer so mu še poslednjič zapeli v slovo "Blagor mu".

Naj mu bo lahka zemlja. F. L.

V starosti 80 let nas je zapustila Katarina Simčič, po domače Tina, ki je stanovala v Pevni. Nad 15 let je raznašala Primorski dnevnik po Ogrtufu, v Pevni in na Oslavju. Bila je priljubljena žena in zavodna Slovenka.

SIVALNI STROJI
novi in rabljeni
"SINGERS", "NAUMANN",
avtomatični zig-zag
omarice, nadomestni deli
pri GUSULLI, Via Manzoni, 4

ZLATARNA URARNA

S. VAGLICA

TRST, Ponte della Fabbra, 1 (Trg Golonli)

URE OD 5.000 LIR DALJE

ROČNA OBDELAVA ZLATA

PO NEPREKOSLIJIVH CENAH

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

K 18 Z JAMSTVOM

V KROŽKU «STUDI POLITICI FRATELLI ROSSELLI» Vprašanja slovenske manjšine na srečanju «Avtokritični Trst»

O zahtevah slovenske manjšine je govoril dr. Igor Kosmina - Zanimiva izjava republikancev o raznih vprašanjih javnega življenja

Včeraj popoldne je v krožku «Studi politici fratelli Rosselli» ki je povezan s tržaškimi republikanci (PR), priredili v hotelu «Excelsior» srečanje, na katerem je šest govornikov podalo svoja poročila o raznih vprašanjih, ki živijo zadevajo tržaško življenje. Že sam naslov srečanja: «Triste autocritica» je poimenovan za razumevanje poročil, ki so bila podana ter sploh za zaključek srečanja.

Pri vsem tem pa je važno, da je v okviru te manifestacije, ki so jo priredili tržaški republikanci (ki so na splošno sloveli kot neizprosni branitelji «italijanista Trsta»), nastopili tudi slovenski predstavniki dr. Igor Kosmina, ki je po svojem kratkem nagovoru žel obliži priznanje za teze, ki jih je zastopal.

Na srečanju, ki ga je vodil Oddo Biasini iz Portorja, so podali svoja poročila o raznih tržaških vprašanjih: Sergio Paor (Kultura in informacije v kulturo zgrajenost v Trstu), Fulvio Sossi (Tržaško vseučilišče in družbeno gospodarsko okolje), Mario Rusconi (Stranke in odnos z narodno manjšino), Pierpaolo Slavich (Zelje in razvojanje sportnikov v Trstu), Guido Pastori (Ambicije in stvarnost Trsta, mednarodnega mesta) ter Guido Demari (Tržaški doprinos vsedržavnemu vodilnemu razredu).

V teh vprašanjih ne bomo ponavljali vseh kritik, ki so jih na račun tržaške gospodarske, socialne in politične stvarnosti, izrekli več ali manj vse politične stranke. Republikanski voditelji skušajo, da bi se v tem ali onem vsaj nekoliko razlikovali od drugih.

Ta njihova težnja je prišla posebno do izraza pri vprašanju odnosa do manjšin. Tako je govoril Mario Rusconi prikazal vprašanje vključitve Slovencev v tržaško politično življenje kot dogodek s katerim se ne bi smelo delati političnih spekulacij. Iz Rusconijevega govora je postalo očito, da so celo precej nacionalistični krogi sprejeli kot nujno, integracijo slovenskega življa v javnem življenju, saj je govornik izrecno zahteval, naj se neha z razpisovanjem narodne mržnje in z občasnimi nacionalističnimi nastopi proti Slovincem.

V diskusiji je posegel tudi dr. Igor Kosmina, ki je v svojem govoru poudaril pomembnost treh zadev slovenske manjšine: 1. država mora zaščititi obstoj in razvoj narodnih manjšin neodvisno od številnega stanja pripadnikov; 2. narodna manjšina ne smejo predstavljati za državo neko breme in 3. narodna manjšina mora črpati svoje življenjske sile iz državne stvarnosti, v kateri živi in iz matičnega naroda.

V zaključnih govorih je bil dan še posebej poudarek zadovoljstvu s reševanjem manjšinskih vprašanj v sklopu celotne tržaške problematike.

Obvestilo KZ in ZMP vinočradnikom

Kmečka zveza in Zveza malih posetnikov opozarjata svoje člane vinočradnike, da je treba prijaviti pridelek vina, ki ga ima vsak še v kleti do polnoči 30. novembra.

Kdor ne bi izpolnil in oddal prijave, ne more potem dobiti dovoljenja, da vino lahko proda, ali sam toči na osmici.

Po novem zakonu so predvidene stroge kazni za tiste, ki bi vina ne prijavili (od 100 tisoč do 1 mil. lir globe).

Prijava je treba napisati na posebnih obrazcih. Rok za njih oddajo zapade neprekidno 10. decembra. Ni torej moč računati na možnost prijave po tem roku.

Zato naj se vinočradniki zglasijo na tajništvo KZ in ZMP, da jim izpolni in vloži prijavo.

Tajništvo KZ in ZMP

Tržaški občinski odbornik za mestno in prebivalstvo policijo dr. Paolo Venier bo jutri ob 19. uri v občinski palači Costanzi na Trgu Piccola 2, prikazal delovanje tržaške občinske uprave na področju, za katero odgovarja, v štiriletnem razdobju 1962-64.

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Trst - Ul. sv. Franciška 20

Telefon 61-792

Novo:

Füst: ZGODBA MOJE ŽENE 1.800 lir

Jakovljevič: SRBSKA TRILOGIJA I/II 3.200 lir

PELLUX
TRST, UL. UDINE 41
(200 m od glavne postaje)
TORBICE «SKAI» OD L 1000
DALJE
DEZNIKI FANTAZIJA NYLON
OD L 1000 DALJE
POSEBNI POPUSTI!

modellina calzature
Klasični in najnovejši modeli
čevljev najboljših znamk
VELIKA IZBIRA ZA
MUŠKE ŽENSKO OTROKE
Ul. Filzi 3, TRST, tel. 37.792
(v bližini M. Maghiavelli)

ZAJAMČENO ZLATO
18 KARATOV
GRAM PO 700 LIR
DOBITE V
ZLATARNI IN URARNI
FANO
TRST, UL. MAZZINI, 49

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes, 20. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film
po romanu Donalda Hamiltona:
Matt Helm il silenziatore
(MATT HELM, DUSILEC GLASOV)
Igrajo: DEAN MARTIN, STELLA STEVENS, DALIAH LAVI
in ARTUR O'CONNELL
Mladini pod 14. letom prepovedani!

LORD JIM
predvaja danes, 20. t. m. ob 15.30 uri Technicolor Super panorama
vision film:
LORD JIM
Igrajo: PETER O'TOOLE, JAMES MASON in CURT JURGENS
V ponedeljek, 21. t. m. ob 18. uri ponovitev filma:
LORD JIM

KINO «KRIZU»
predvaja danes, 20. t. m. ob 16. uri Eastmancolor ramovision
film:
Per un pugno nell'occhio
(ZA PEST V OKO)
Igrajo: FRANCO FRANCHI, CICCIO INGRASSIA in
LINA ROSALES

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes, 20. t. m. ob 16. uri barvni film:
LE DUE ORFANELLE
(DVE SIROTI)
Igrajo: VALERIA CIANGOTTINI, MIKE MARSHALL, SIMONE
VALERE, SOPHIA DARES

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE POKRAJINSKEGA SVETA

Pokrajinska uprava prispeva milijon lir za poplavljenje

Resolucija o zaščiti mater-delavk - Kritje primanjkljaja industrijskega konzorcija v Trzinu - Podpora revnim visokošolcem

Na zadnji seji pokrajinskega sveta, ki se je zavajajo, da tudi Slovenci v tej občini precej pomenijo. Zdravniška sodelniška stranka je prav te dni razposlala Slovincem na področju te občine lepak v njihovem jeziku, v katerem jim predstavlja svoj program in svoje kandidate.

Interpelacija o zastoji pri gorški carinarnici

Deželna svetovalca Bergomas in Jaco sta poslala predsedniku deželne odbora interpelacijo, v kateri sprašujeta, če mu je znano kritično stanje in zastoj pri gorški carinarnici, kjer je carinjenje zelo počasno od rok.

Slovenska kulturno gospodarska zveza priredi med božičnimi počitnicami enotedensko zbiranje v Gorjah pri Bledu. Prijavijo se lahko otroci od 10. do 15. leta.

Vpisovanje v Ul. Ascoli 1 pri SKGZ.

Pred novo kulturno sezono kluba «Simon Gregorčič»

Otvoritev predavanja bo imel prof. Josip Tavčar, umetniški vodja SG iz Trsta

V sredo 23. novembra se bodo znova odprla vrata kluba «Simon Gregorčič» na Veržetevem korzu 13 v Gorici. Klub, ki je začel delovati 11. novembra 1964, bo tako stopil v tretje leto svojega življenja. Prvi večer bo posvečen «Sodobni dramatik in letošnjemu repertoaru Slovenskega gledališča iz Trsta». Predaval bo prof. Josip Tavčar. Sledila bodo predavanja o najrazličnejših kulturnih, gospodarskih, narodnostnih in tudi športnih vprašanjih. Pripravljen je obsežen program, ki zajema domala vsa območja človekovega delovanja in ustvarjanja, tako da bodo predavanja zanimiva za širok krog občinstva.

Večeri ob sredah so postali v Gorici utrjena in posrečena oblika delovanja. V lanskem letu je bilo na teh večerih povprečno po 80 udeležencev, kar dokazuje, da so napori, ki jih je v delovanje kluba vložil predsednik Marko Waltritsch, bili bogato poplačani in da je po buda, ki jo je svoj čas dala za ustanovitev takšnega kluba Slovenska prosvetna zveza, predstavljala za nas, goriske Slovence, posrečeno obliko dela, ki je odpravila po

eni strani določene vrzeli v ljudsko-prosvetnem delovanju, po drugi strani pa je predstavljala učinkovito nadomestilo za pomanjkanje primernih prostorov ter razvijanje široke kulturno-prosvetne dejavnosti zlasti v Gorici. Klub je na takšen način postal posrednik slovenske besede in zanimivih snovi, pa tudi kar, na katerem so se obasno zbirali naši pripadniki, meščani in deželani, odrasli ljudje in mladina.

Tudi v novi sezoni bo prijetna dvoranica postala enkrat na teden toplej dom za zveste obiskovalce klubskih večerov, seljnih znanja, raznimosti, lepe slovenske besede. Utrjeval bo dosedanje izkušnje, da bi ustvarili kar najbolj trdno osnovo tudi za prihodnja leta, zakaj nazivlje morebitnim prireditvam velikega obsega bo klub ostal, in mora ostati, tisto središče, ki teden za tednom zbira v svojih prostorih naše ljudi. Če bodo ti večeri vedno ob sredah, se ni docela gotovo, ker je potrebno uskladiti klubsko dejavnost z dejavnostjo drugih ustanov in s prostimi večeri obiskovalcev kluba, ki — kakor se je izkazalo — niso vedno ob sredah. O tem kakor tudi o predlogih, mnenjih in željah obiskovalcev bo klub pripravil anketo, da bi zbral koristne napotke za svoje nadaljnje delovanje.

Kratke iz bolnišnice

Pri sekanju drv se je s sekuro ranil 72-letni Josip Kenda iz Ul. Croce 11 v Gorici. Presekal si je levo dlan. V bolnišnici so ga zavoljo globoke rane pridržali za 10 dni na zdravljenju.

Na železniškem kolodvoru je padel pod vlak Giorgio Spessot, star 29 let, doma iz Farre. Delovni tovarš Luigi La Stella ga je pripeljal v bolnišnico, kjer bo zavoljo zloma rebra ostal na zdravljenju 20 dni.

Kino

Gorica
VERDI. 14.00: «Tre sul divano». J. Lewis in J. Leigh; ameriški barvni film.
CORSO. 15.00: «Modesty Blaise, la bellissima che uccide», Monica Vitti in Terence Stamp; amer. kinemaskopski barvni film.
MODERNISSIMO. 14.30-22.30: «Co. me imparò ad amare le donne», R. Power in R. Hoffman. Italijanski kinemaskopski v barvah; mladini pod 14. letom prepovedan.
VITTORIA. 15.00: «A S 3 - Operazione Tigre», J. Fuchsberger in C. Lee; barvni kinemaskopski film.
CENTRALE. 15.00: «Tom in Jerry per qualche formaggino in più», ameriška barvna risanica, zadnja ob 21.30.

Trst
AZZURRO. 14-22: «Le meraviglie», s. avventure di Marco Polo, R. Hosen, kinemaskop v barvah.
EXCELSIOR. 14-22: «Adventure in Oriente», E. Presley, v barvah.
PRINCIPE. 14-22: «L'arabesque», Sofia Loren in G. Peck. Kinemaskopski film v barvah.
S. MICHELE. 14-22: «Esperimento IS - il mondo si frantumava», D. Andrews. Barvni film. Izven programa slikanica.

Ronke
EXCELSIOR. 15-22: «Cat Ballou», J. Fonda in L. Martin. Barvni film.
RIO. 15-21.30: «Nessuno mi può giudicare», C. Caselli.

DEZURNA LEKARNA
Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

DEZURNA CVETLIČARNA
Danes, 20. novembra je v Gorici odprta dezurna cvetličarna Jožef Bandelj na Travniku, tel. 54-42.

TEMPERATURA VČERAJ
Najvišja 9,8 stopinje ob 14.10, najnižja 3,8 stopinje ob 5. uri; povprečne vlage 70 od sto.

ZAHVALA
Vsem, ki so z nami sočustvovali in spremljali na zadnji poti našega dragega moža in očeta

Leopolda Nanuta
Se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala vsem darovalcem cvetja. Zalužica žena Angela, sin Milčino in hčerka Elvira z družino

Standrež, 20. novembra 1966

GORIŠKA SINDIKALNA KRONIKA

V tekstilni tovarni v Sovodnjah dosežen sporazum o proizvodni nagradi

FILTEA-CGIL je zahtevala uvedbo akordnega dela - Razširitev obrata bo prihodnje leto zvišala proizvodnjo za okoli 50 od sto

Na sedenju Zveze industrijske v Gorici so zastopniki sindikatov in podjetja «Cotonificio Goriziano» sklenili novo pogodbo o proizvodni nagradi. Sestanku so prisostvovali Bergomas in Selceva za FILTEA-CGIL, Padovan za CISL ter Lodolo za UIL, grad. Grinover za za ravnateljstvo sovodenske tekstilne tovarne.

Na pogajanjih so predstavniki podjetja povedali, da je v teku obsežna preobrazba podjetja, ki se bo po njihovih predvidevanjih vključila v drugi polovici prihodnjega leta. Do istega časa bodo sindikalne organizacije poslale preko Zveze industrijske podjetju svoje predloge glede izplačevanja proizvodne nagrade ter bodo na osnovi dodatnih predlogov ravnateljstva sestavili pogodbo o izplačilu nagrade. Na petkovem sestanku so se dogovorili o osnovi za izplačevanje nagrade. Izračunovali jo bodo ob upoštevanju proizvodnih podatkov za leto 1966 in delovnih ur v tem letu; vrhu tega bo za leto 1967 negibljiva osnova znašala 20 tisoč lir.

Za tekoče leto bodo izplačali enkratni znesek 4.000 lir. Če pa bi medtem stopil v veljavo novi večer državni delovni sporazum, ki do leta proizvodno nagrado ter ključ za njeno izplačevanje, bo podjetje uvedlo novi sporazum, ki je za delavce ugodnejši.

Pred podpisom pogodbe sta predstavnika FILTEA-CGIL zahtevala uvedbo akordnega dela, odnosno izplačevanje doklade za neupogojno akordno delo, kar predvideva tudi civilni zakon. Sindikalista sta si pridržala pravico, da znova zahteva uvedbo akordnega dela v tem sovodenskem podjetju, kadar se bo zaključila prenova v posameznih oddelkih, predvidena, kot smo že omenili, čez manj kot leto dni.

O podpisu pogodbe je FILTEA-CGIL (poprej se je sindikat imenoval FIOT-CGIL) objavil svoje stališče o pogajanjih, iz katerega je razvidno, da se je proizvodna nagrada v primerjavi z lanskim zvišala za 4.000 lir. Nadalje poudarja, da se je z ravnateljstvom sporazumel, da bo izplačalo za božične praznike 1966, leta 10.000 lir kot dodatke k zneskom, prejetim med letom na račun proizvodne nagrade.

V tekstilni tovarni je zaposlenih 310 delavk in delavcev, ki so po večini iz občine Sovodnje. V njej izdelujejo predvilo, ki ga tudi bavajo. Navijajo ga istočasno na 10.000 vreten, h katerim bodo do konca prihodnjega poletja dodali stroje za nadaljnji 4.000 vreten.

Na območju sovodenske občine ni več razpoložljive delovne sile, ki jo podjetje potrebuje, zavoljo tega išče delavke in delavce v Gorici. Leti se v nekaj mesecih privadajo delu, ker pa je tovarna oddeljena in ni avtomobilski zvez, si poiskajo primernejše delo. Mesечно zamenjajo okoli 20 delavcev, kar ne vpliva ravno najboljše na raven proizvodnje. Navzile vsemu pa se je obrat na med razmahnil več no ravno pred časom pokrili več novih velikih tovarniških hal za namestitev novih strojev, kar pomeni, da se bo proizvodnja čez kakšno leto dvignila za okoli 50 od sto.

Napad sredi noči

Včeraj zjutraj nekaj po 3. uri so v avtomobilu zelenega križa pripeljali v gorisko civilno bolnišnico 38-letnega Guerrina Mucija iz Standreže, Mihaelova ul. 23. Zdravniki so mu ugotovili poškodbe na desni

Nov vodovod v Ronkah

Ob prisotnosti visokih predstavnikov občine naše dežele so včeraj popoldne izročili namenu novi vodovod v Ronkah.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
Od 13. do 19. novembra se je v gorški občini rodilo 27 otrok, umrlo je 18 oseb, bile so štiri poroke in 7 oklicev.

ROJSTVA: Gian Vito Incorvala, Fabiana Medet, Martino Piazza, Fabrizio Giardini, Stefano Boscarol, Roberto Namut, Martina Terrazzer, Mauro Zotti, Marina Marzillo, Luca Ceri, Roberta Godeas, Stefano Petronio, Tiziana Franciulli, Dato Riccioni, Dario Ciotola, Eros Tofoli, Maria Lucia Pabor, Susanna Bragagnolo, Monica Massi, Damiano Brada, Maria Spangher, rojen mrtve, Claudia Bean, Maria Dekovic, Paola Ferretti, Silvia Caruso, Franco Sdraulig, Tiziana Zucchiatti.

SMRTI: upokojenec 81-letni Francesco Braida, zdravnik 70-letni dr. Antonio Grusovin, gospodinja 61-letna Maria Loversi, por. Grion, gospodinja 70-letna Teresa Seremini, por. Lupieri, upokojenka 78-letna Teresa Korec, vd. Gabriellajo, pek 60-letni Leopoldo Nanut, upokojenka 64-letna Francesca Brescia, upokojenka 80-letna Katarina Simic, gospodinja 73-letna Giuseppina Obilbech, vd. Tonut, 71-letna Maria Visintin, por. Degressi, upokojenec 61-letni Nazario Rasoni, gospodinja 64-letna Maria Pegan, por. Sosic, upokojenec 69-letni Antonio Grudnik, kmetovalca 60-letni Franco Hoban, bančni uradnik 56-letni Canido Rosin, 69-letni Giuseppe Cata-

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA
GORICA - Ul. Duca d'Aosta 180 - Tel. 28-45 - GORICA
PREVZEMAMO PREVOST VSAKOVRSNEGA SLAGA

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

PLAVANJE

Nov svetovni rekord na 880 jardov prosto

SIDNEY, 19. — Avstralska plavalca Kathy Wainwright je izboljšala z 9'50"3 svetovni rekord na 880 jardov. Prejšnji rekord je od julija letos pripadal z 9'52"3 Američanki Patty Caretto.

NOGOMET

ZÜRICH, 19. — V prisotnosti predsednika FIFA Stanleja Ronsa so danes izbrali v Zürichu pare osmine finala turnirja za pokal sejemskih mest. Zrebanje je dalo naslednje izide: Zmagovalec tekme — Juventus - Vitoria Setubal proti Dundes United. Leeds United - Valencia. Lokomotiv Leipzig proti zmagovalcu tekme Benfica - Spartak Plovdiv. Zmagovalec tekme — Bologna - Sparta Praga proti West Bromwich Albion. Kilmarnock - La Gantoise. Dinamo Zagreb - Dynamo Pitești. Eintracht Frankfurt - Ferencváros Budapest.

ATLETIKA

ISTAMBUL, 19. — Evropski odboj mednarodne atletike zveze je na svojem sestanku v Istanbulu potrdil 10 evropskih rekordov, ki so jih dosegli od julija do oktobra in je sklenil poveriti organizacijo evropskega prvenstva v atletiki za leto 1991 Finski (Helsinki). Španija bo organizirala v Madridu leta 1988 prvenstvo indoor, dvoboj Amerika - Evropa pa bo 9. in 10. avgusta prihodnjega leta v Montrealu.

KOŠARKA

V prijateljski košarkarski tekmi, ki je bila v petek, je Don Bosco premagal Bor 86:72 (40:43).

Zima je tu: smučarji na plan!

Načrti SPDT za letošnjo sezono

Skupni trening za tekmovalce v Kranjski gori

Listje je odpadlo in zima že straši, da bo s svojo belo rjuho pokrila travnike in gozde. Medtem ko se bodo nekateri zariili v svoje brlog, se bodo zbudili iz spanja in zleteli na plan vsi smučarji in se razporedili po raznih St. Moritzih, Sestrierih in Courmayeurih. Seveda tudi naše triško Planinsko društvo naj bi ne zaostajalo za vsemi drugimi in se je letos res portudilo. Trud ni bil zaman. Končno bomo imeli zimovanje kot se spodobi, in sicer v Kranjski gori. Res neverjetno je, da se je prijavilo zelo mnogo ljudi in to še preden smo komu kaj omenili. No seveda, take stvari pač hitro krožijo. Žal ni moglo vsem ustreči. Število mest je bilo omejeno in še ta so bila v prvi vrsti rezervirana za člane smučarskega oddelka, ki je bil ustanovljen lani. Seveda je bilo lani še vse v povojih in nismo pogladi velike važnosti nanj. Letos pa, ko stojimo pred vpisom v FIS (Italijanska smučarska zveza) in bomo lahko nastopali na raznih tekmovalnih skupini z Italijani, se moramo pripraviti, da ne bomo zadnji. Prav v ta namen je letošnje zimovanje v Kranjski gori namenjeno predvsem bodočim tekmovalcem in bo mogoče bolj podobno treningu kot pa rekreaciji.

Seveda smo si preskrbeli tudi smučarskega učitelja, ki bo vsakek ustrežal našim zahtevam. Upamo, da nas ne bo trudil s preveč mučnimi treningi, saj je tudi sam mlad in nas bo gotovo razumel. Vse bo šlo v najlepšem redu, seveda če bo kaj snega. Če ga pa ne bo, no, nismo mi krivi. Saj nam tako narava vedno nagaja, posebno na orientacijskih

Seveda smo si preskrbeli tudi smučarskega učitelja, ki bo vsakek ustrežal našim zahtevam. Upamo, da nas ne bo trudil s preveč mučnimi treningi, saj je tudi sam mlad in nas bo gotovo razumel. Vse bo šlo v najlepšem redu, seveda če bo kaj snega. Če ga pa ne bo, no, nismo mi krivi. Saj nam tako narava vedno nagaja, posebno na orientacijskih

NOGOMET DANES

ALIGA

9. KOLO

ATALANTA — BRESCIA

BOLOGNA — FIORENTINA

DE MARCHI

MANTOVA — CAGLIARI

MILAN — INTERNAZIONALE

LO BELLO

NAPOLI — JUVENTUS

ROMA — LECCO

MARCHIORI

SPAL — FOGGIA INCEDIT

VACCHINI

TORINO — L. VICENZA

GENEL

VENEZIA — LAZIO

GONELLA

BLIGA

11. KOLO

ALESSANDRIA — NOVARA

CANOVA

AREZZO — CATANZARO

NENCIONI

MESSINA — CATANIA

ACERNESE

MODENA — REGGINA

PIANTONI

PALERMO — PADOVA

VITULLO

PISA — REGGINA

SCHINETTI

POTENZA — VARESE

PALAZZO

SAMPDORIA — LIVORNO

BIGI

SAVONA — GENOA

PIERONI

VERONA — SALERNITANA

CALIGARIS

A SKUPINA

CLIGE

9. KOLO

COMO — ENTELLA

MORETTO

CREMONENSE — MESTRINA

VANNUCCHI

DOMAČI NOGOMET

Danes, v nedeljo 20. t.m.

III. KATEGORIJA

Ob 10. uri v Borgu S. Sergio

S. SERGIO — BREG

Ob 10.30 v Nabrežini

VESNA — PRIMOREC

Ob 14.30 v Nabrežini

PRIMORJE — LIBERTAS (Prosek)

Ob 14.30 v Borgu S. Sergio

CAMPANELLE FIDES — UNION

Ob 14.30 v Boljuncu

ROSANDRA ZERIAL — DON BOSCO

NARAŠČAJNIKI

Ob 11.45 v Boljuncu

BREG — ESPERIA

Ob 13. na stadionu «Prvi maj»

PRIMORJE — LIBERTAS

JUNIORJI

Ob 9.30 v Boljuncu

BREG — AURISINA

Ob 14.15 na stadionu «Prvi maj»

PRIMORJE — LIBERTAS

NAMIZNI TENIS

Na stadionu «Prvi maj»

DANES OB 10. URI za moško B ligo BOR-ENEL (MILAN)

Danes bo ob 10. uri v dvorani stadiona «Prvi maj» Vrdelska cesta 7 tekma namiznoteniskega prvenstva moške B lige med ekipama Bora in milanskega Enela, ki je v vodstvu lestvice.

ŠZ BOR

sporoča, da bo jutri, 21. novembra, ob 21. uri na stadionu «Prvi maj» Vrdelska cesta 7, sestanek predstavnikov društva, ki se poslužujejo dvorane za trening. Na sestanku bodo razpravljali o urniku uporabe dvorane na stadionu.

URAHNE IN ZLATARNE SEDMAK

● TRST Viale XX Settembre 16 tel. 96016

● NABREŽINA (center)

● SESLIJAN (center)

ZLATI IN SREBRNI OKRASNI PREDMETI

TRST - UL. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVARNI PREVOZI v vse kraje tudi v inozemstvo

ZLATO 18 KAR. po najnižjih cenah v mestu.
ZLATO ZA ZOBE 23 KAR.
URE najboljših znamk od Lit. 2.500 dalje.
VELIKA IZBIRA zlatih in srebrnih okrasnih predmetov.

ZLATARNA IN URARNA AVALA

TRST, VIA ROMA št. 22

ZA ZIMO OPREMITI VAŠE VOZILO TER KUPITE:

- pokrivala za avtomobilske hladilnike ter toplotne zaščitnike motorja
- verige za sneg WEISSENFELS
- gumaste pasove proti snegu ICE-MASTER
- patentirane nosilce za smuči za vsa vozila z ali brez sredstva proti krajji
- najmodernejše vrste žarometov proti megli
- antifriz
- sredstvo proti rji za kromirane dele
- zaščitne voske in tekočine za karoserijo
- nezamegljivo steklo za zadnje okno
- sredstvo proti zamrzlitvi: posebna cunjica in pasta v tubi za vsa okna in stekla

VELIKA IZBIRA AVTOMOBILSKIH POTREBŠČIN - V VAŠEM INTERESU OBIŠČITE ZANCHI AUTOFORNITURE

TRST, UL. Coroneo 4 - tel. 29684
Informacije v slovenščini in srbohrvaščini!

ARETTA
ULTRA THIN

med elegantnimi in preciznimi urami je naicenejša znamka

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje

IMPORT Prodaja na veliko in drobno
EXPORT Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izreden popust - Garancija -

«Hotel Mantova» Vrhnika in restavracija Močilnik

vam lepo in poceni postrežeta

HOTEL Poldanovec

LOKVE PRI NOVI GORICI - Tel. Čepovan 3

Odlitna pestra hrana • Divjadina • Dobra primorska vina
• Moderne sobe • Izposojevalnica rekvizitov za vse športe
• Balinista • Minigolf igrališče • Izposojevanje konj tipičnih za jahanje • Izleti v naravo.

Ne samo pozimi, na LOKVAH je lepo tudi poleti!

HOTEL SLON LJUBLJANA

TITOVA UL. 10 - TEL. 20641-43

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM • PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA • NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM • KAVARNA • SLAŠČICARNA • KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

P MARKET

Turisti, izletniki - največjo izbiro blaga za vaše izlete imajo P - MARKETI v

● KOPRU ● SEŽANI ● NOVI GORICI

- PREHRAMBENO BLAGO
- BLAGO SIROV - POTROŠNICE
- SPOMINKI
- TRAVEL PAKETI
- BIFE
- MENJALNICA
- 10 % POPUST PRI NAKUPU NEPREHRAMBENEGA BLAGA S TUJO VALUTO
- ODPRTO NEPREKINJENO OD 7. DO 20. URE, OB NEDELJ. PA OD 7. JO 11. URE

PREHRANA

DVE EKIPI - DVE ZMAGI

Športniki Nabrežine zbrani pod zastavo Sokola so letos zabeležili na slovenskih športnih igrah zavidljive uspehe. Med drugimi so dekleta (zgoraj) osvojila prvo mesto v odbojkarškem turnirju za mladinke, fantje (spodaj) pa na tekmovalju mladincev

W. SOMERSET MAUGHAM

55.

ČUDOVITA ŽENSKA

«Dragi Charles, kako je imenitno, da se bova kmalu videla. Povsem razumljivo, da bom v sredo prosta. Ali bova skupaj obedovala? In ali me še zmeraj ljubite?»

Vaša Julija

Zalepila je ovojnico in zamrmrala: Bis dat qui cito dat. To je bil latinski pregovor, ki ga je vselej navajal Michael, kadar je, naprosen za podporo v dobrodelnih namene, z obratno pošto pošiljal natančno polovico tistega zneska, ki so ga od njega pričakovali.

XXIV.

V sredo zjutraj si je Julija dala masirati obraz in skodirati lase. Nikakor pa se ni mogla odločiti, kaj naj obleče. Ali izredno lepo obleko iz organidja s cvetovi, ki je s svojo pomladansko prosojnostjo spominjala na Botticellijevo «Primavera», ali belo svileno, imenitno krojeno, ki je izredno pristojala njenemu vitkemu, dekliškemu životu. V njej je bila nežna in deviška. Kmalu zatem, ko se je okopala, se je odločila za belc svilen; razmeroma neopazno je nakazoval žrtve, ki jo namerava prispevati za svojo dolgotrajno nehalnost od Charlesa. Razen biserne ovratnice in diamantne zapestnice si ni nadela nobenega drugega nakita; poleg poročnega prstana pa še samo štirioglo brušen diamant. Na obraz si je hotela nadeti še malce rjavkaste barve, kar bi ji dalo videz naravne ženske, razen tega pa jo je zelo polepšalo. Toda glede na to, kar je predvidevala, tega ni storila. Bila bi kot igralka, ki si je za vlogo Othella premazal s

črno barvo celo telo. Kakor je bila vselej točna, je tudi to pot odšla po stopnicah prav v trenutku, ko so se odprla hišna vrata. Vstopil je Charles. Pozdravila ga je s pogledom, ki je izražal nežnost, vražjo ljubkost in zaupanje. Charlesovi dolgi lasje so bili zdaj že redki in sivi; tudi njegova poduhovljena in imenitna postava je postala pod bremenom let nekoliko chlapna in medla, bil je ostareel in opognjen in njegova obleka je kazala potrebo po likalniku.

«Smešen je svet, v katerem živimo», je pomislila Julija. «Igralci si na vse načine prizadevajo, da bi bili videti kot gentlemani, a gentlemani poskušajo vse mogoče, da bi bili videti kot igralci.»

Bilo ni nobenega dvoma, da je učinkovala nanj tako, kot je nameravala. Takoj ji je dal imenitno priložnost, da začne s svojo igro.

«Zakaj ste danes tako čudoviti?» jo je vprašal.

«Ker sem vedela, da bom obedovala z vami.»

S svojimi lepimi, izrazitimi očmi je gledala globoko v njegove. Usta je imela malce odprta, tako kot zapeljiva lady Hamilton na Rommeyerjevem portretu. Kosila sta v Saroyu. Glavni natakar jima je dal prostor ob srednjem prehodu, tako da so ju mogli vsi videti. Čeprav bi bil človek mislil, da je ves svet odpotoval, je bil lokal nabito poln. Julija se je smehljala in odzdravljala različnim prijateljem, ki jih je srečala z očmi. Charles ji je imel veliko novega povedati; poslušala ga je z laskev pozornostjo.

«Vi ste najprijeteljši sogovornik na svetu», mu je rekla.

Prišla sta pozno in kosilo se je precej zavleklo; ko je Charles naposled izpil svoj brandy, so prvi gostje že prihajali na večerjo.

«Za božjo voljo, mar so v gledališču opravili?» se je začudil in pogledal na uro. «Kako hitro mi mineva čas v vaši družbi. Mar ni že čas, da se odpraviva?»

«Ne čutim najmanjše potrebe, da bi odšla že spat.»

«Menim, da bi utegnil biti Michael že doma.»
«Tudi jaz tako mislim.»
«Mar ne bi odšla za kratek čas k meni domov, da se še nekoliko pogovoriva?»

Vse se je razvijalo tako, kakor je želela.

«To si zelo želim», je odgovorila z glasom, ki je bil v skladu s lahko rdečico, ki je ob tem preplavila njena lica.

Stopila sta v njegov avto in se odpeljala v Hill Street. Odpeljal jo je v svojo delovno sobo, ki je bila v pritličju in je imela razgled na vrtnice. Okna so bila odprta na stečaj. Sedla sta na divan.

«Ugasite nekaj svetilk in pustite noč v hišo», je rekla Julija. Citirala je iz «Beneškega trgovca» — taka noč kot ta, ko je laskaje zrak poljubljaj dreve... —

Charles je ugasil vse svetilke razen ene, zastrte; ko je spet sedel, se je vroče privila k njemu. Z roko jo je objel okoli pasu in ona je naslonila glavo na njegovo ramo.

«To so prava nebesa», mu je šepetala.

«Strašno sem vas pogrešal v teh zadnjih mesecih.»

«Ali ste doživeli kaj neprijetnega?»

«Torej, kupil sem Ingresovo grafiko in plačal zanjo kup denarja. Preden boste odšli, vam jo bom pokazal.»

«Saj ne boste pozabili. Kam ste jo obesili?»

Ze od trenutka, ko je bila stopila v hišo, se je vprašala, kje ga bo zapeljala. V delovni sobi ali v spalnici v gornjem nadstropju.

«V spalnici», je odvrnil on.

«To bo vsekakor udobnejše», je pomislila ona.

Smehljala se je na tihem ob misli, kako enostavne zvijače si je izmislil stari nesrečni Charles, da bi jo dobil v svojo spalnico. Tako kot vse reve. Iznemada se je spomnila Toma in v srejo jo je zaskelela bolečina. Naj gre k vragu še Tom. Charles je resnično ljubeel in ona se je odločila, da ga bo navsezadnje nagradila za njegovo dolgotrajno vdanost.

«Bili ste mi čudovit prijatelj, Charles», mu je rekla z lahkim, nekoliko trpkim glasom. Rahlo se je okrenila, da je bil njen obraz zelo blizu njegovemu; ustnice je spet imela rahlo odprte, tako kot lady Hamilton. «Bojim se, da nisem bila z vami zmeraj dovolj ljubezniva.»

Bila je videti kakor razkošna, zrela breskev, ki se ponuja, ki čaka, da bo zdaj pa zdaj utrgana; neizbežno prihaja trenutek, ko se ne bo mogel več izogniti poljubu. Svoje bele, mehke roke je ovila okoli njegovega vratu. Toda on se je mrmra smehljaj.

«Ne, nikarte tako govoriti. Bili ste vselej čudoviti.»

«(Plaši se, nesrečnik.)» «Menim, da me nikoli nihče ni ljubil razen vas.»

Charles jo je nalahno stisnil k sebi.

«In še zmeraj, vas ljubim. To vam je znano. Vi ste edina ženska v mojem življenju.»

Ker medtem ni hotel sprejeti očitno ponujenih ust, se je ona nekoliko odmaknila. Zamišljeno se je zadržala v električni peč. Škoda, da ni bila prižgana.

«Kako drugače bi bilo, če bi bila tedaj pobegnila. Heig-no.»

Julija ni nikoli prav natanko vedela, kaj pomeni ta «heigh-no». Ta zviki so pogostoma uporabljali na odru, toda če si zraven zavzdihnil, je izzvenel očitno.

«Anglija bi bila zgubila svojo največjo igralko. Komaj zdaj mi je očitno, kako sebično sem ravnal, ko sem vam predlagal kaj takega.»

«Ni vse uspeh. Pogostoma se vprašujem, če nisem ravnala neumno, ko sem stregla zgolj svoji nečimrnosti, medtem pa zavrgla največjo vrednoto, ki obstaja na svetu. Ljubezen je na koncu koncev edina vrednota življenja.» In zdaj ga je spet pogledala z lepimi očmi, ki so se topile od nežnosti. Bile so lepše kot kdajkoli. «Glejte, če bi se zdaj spet znašla pred tem, da bi se morala odločiti, bi brez pomisleka rekla: vzem mi me.»

(Nadaljevanje sledi)